

Gökbayrak

İnsanlara Hürriyet, Milletlere İstiklal



Kaşgar Yok

EDİLMEDEN!

ÖZEL DR. SEYFİ ŞAHİN

KULAK BURUN BOĞAZ MERKEZİ

K.B.B

Op. Dr. Seyfi ŞAHİN

Op. Dr. Sami İPEK

Op. Dr. Ali ERDOĞAN

Op. Dr. Mustafa CINGILLIOĞLU

SSK-BAĞKUR-MEMUR

EMEKLİ SANDIĞI

İLE SEVKSİZ ANLAŞMALIY

KANAMASIZ ve AĞRISIZ

BADEMÇİK AMELİYATI

YAPILIR.

GÖZ

Op. Dr. Nihat BAĞRIAÇIK

DANIŞMA

Dr. Tülin FIRAT

Dr. Hatice KORKMAZYÜREK

HORLAMA, İŞİTME,

DENGE, MİKROCERRAHİ

Son Teknoloji

Cihazlar ile

Göz Muayene

ve

Ameliyatlari

Hastane Caddesi No: 62 Tel: 0.352 232 51 51 /KAYSERİ

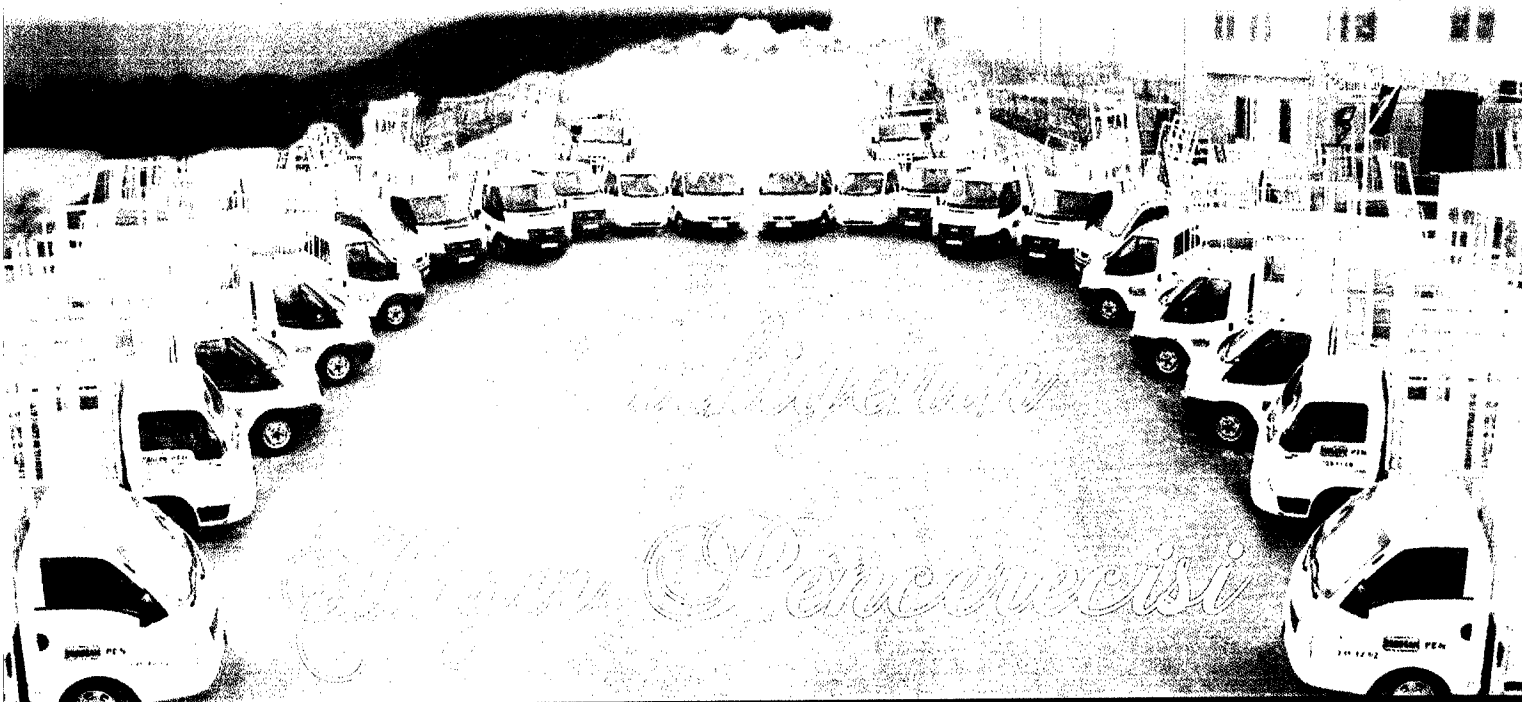
OP. DR. NİHAT BAĞRIAÇIK

GÖZ BÖLÜMÜ

life

Pvc Pencere ve Kapi Sistemleri

Ağaoğlu
grup

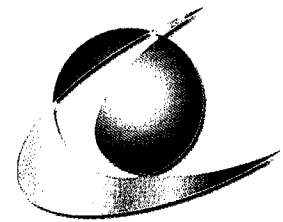
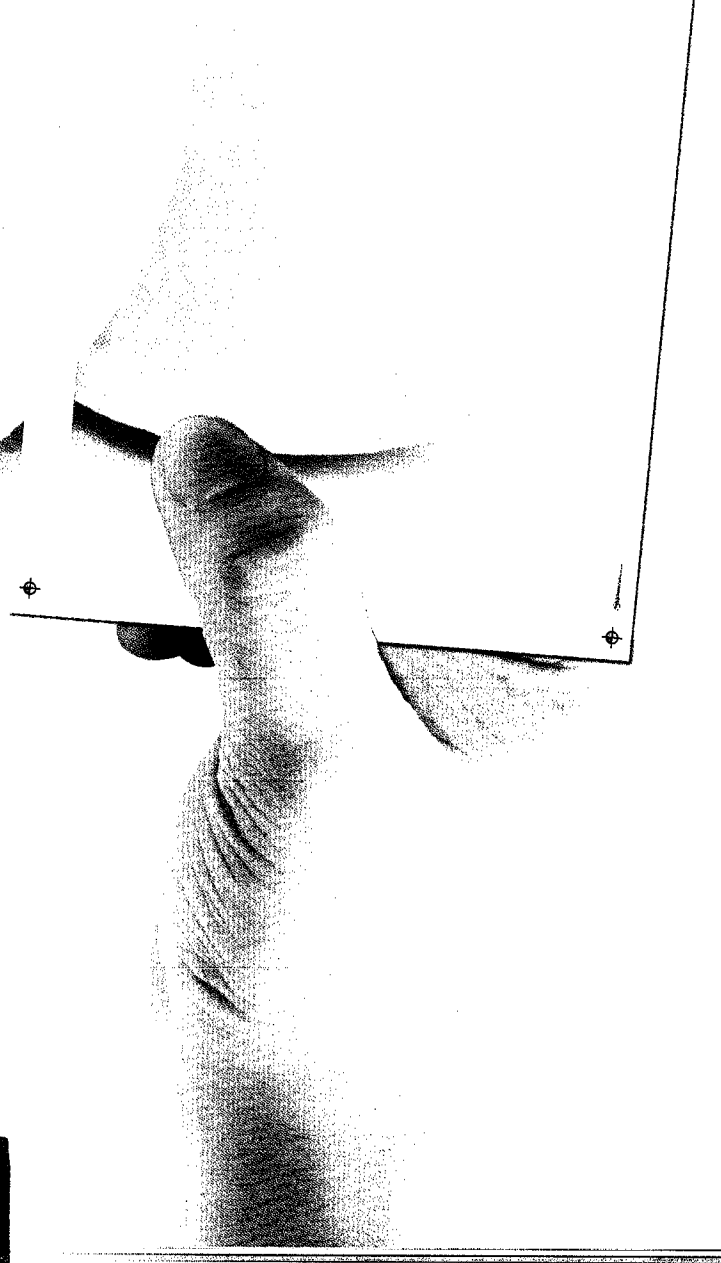
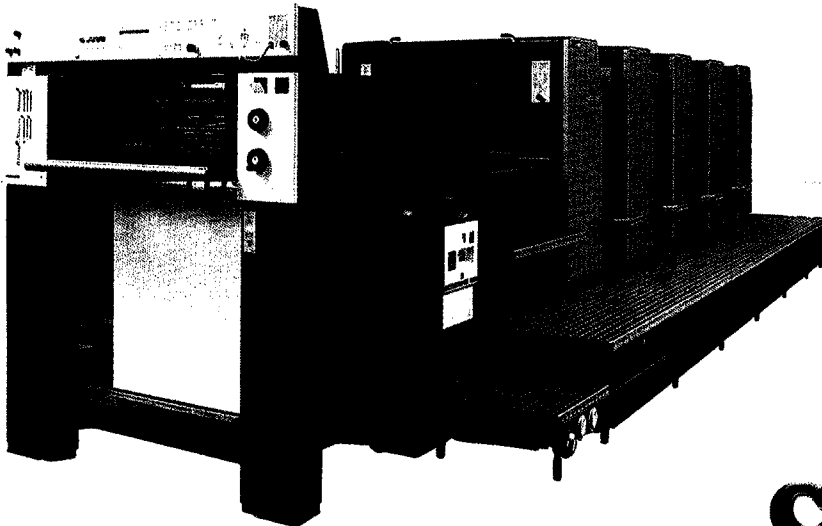
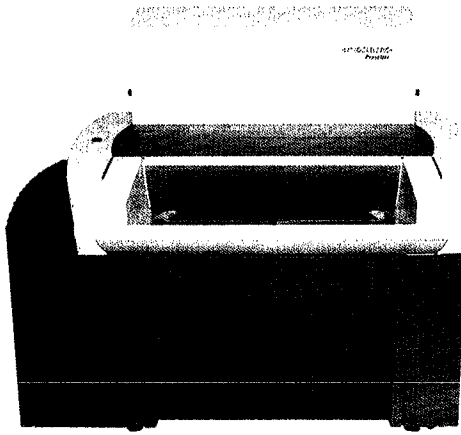
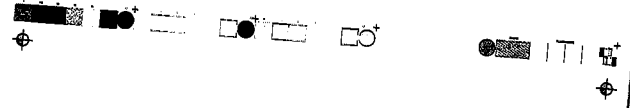


Ağaoğlu WinLife İç Anadolu Bölge Distribitörü 0 352 221 21 21 KAYSERİ

Computer T_oP_{late} teknolojisi

İle Tabiyattaki

RE Klerin Baskıya
Yansımaları



CIHAN OFSET

1. Organize Sanayi Bölgesi 4. Cadde No: 18 KAYSERİ
Tel.: +90 352 322 02 00 (Pbx) Fax: +90 352 322 07 77
cihanmekaoftset@gmail.com



MEKA
OFSET

BİR CİHAN OFSET KURULUŞUDUR.

Mutluluk hayattır.
Happiness is Life.

mobilya

Sevgi kadar değerli...

Collection
2008



OSB 24. Cadde No: 21 KAYSERİ
Tel: +90 (352) 322 00 70
www.asirmobilya.com.tr

ÜÇYILDIZ
k u t u

LUKS AMBALAJ SAN. ve TIC. LTD.ŞTİ.

1. Organize Sanayi Bölgesi
41. Cadde No:21 KAYSERİ
Tel: 0.352 322 00 70 (Pbx)
Fax: 0.352 322 00 75

packaging@ucyildizkutu.com
www.ucyildizkutu.com

*Kalite de öncü
kuruluş*

Her türlü oluklu mukavva kutu imalatı yapılır



Yıl : 16
Sayı : 88
Mart-Nisan 2009

SAHİBİ
DOĞU TÜRKİSTAN
KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZ ADINA
Seyit TÜMTÜRK

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ
Oktay BOZKURT

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ebubekir TÜRKSOY

EDİTÖR
M. Dursun SÜYDÜNLÜ
editor@gokbayrak.com

HABER MÜDÜRÜ
Abdulahkim SELÇUK

YAYIN KURULU
Prof. Dr. Alimcan İNAYET
Prof. Dr. Metin KARAÖRS
Prof. Dr. Remzi KILIÇ
Prof. Dr. Uygur TAZEBEY
Prof. Dr. Zekeriya KİTAPÇI
Yard. Doç. Erkin EMET

REKLAM ve ABONE
Oktay BOZKURT
oktaybozkurt@gokbayrak.com
Gsm: 0535 461 38 93

YILLIK ABONE
Yurt İçi Abone : 20 YTL | Resmi Abone : 60 YTL
Avrupa : 25 Euro | Diğer ülkeler : 35\$

YURT İÇİ POSTA ÇEKİ
Oktay BOZKURT : 692046

BANKA HAVALESI (EFT)
Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği
İş Bankası Kayseri Şubesi
TL: 5300 1944272
EUR TR 22 0006 4000 002 5300 0172164
USD TR 28 0006 4000 002 5300 4059137
CHF TR 97 0006 4000 002 5300 4059156

İDARE YERİ & YAZIŞMA ADRESİ
Hoca Ahmet Yesevi Mh. Türkistan Evleri 44. Sk. 28/A
38090 Kocasinan / KAYSERİ - TÜRKİYE
Tel: (0352) 339 39 65 | Fax: (0352) 337 35 04
Web: www.gokbayrak.com
E-mail: gokbayrak@gokbayrak.com
ISSN 1303 - 5282

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazana aittir. Gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın iade edilmez. İsim zikredilerek iktibas edilebilir.



CİHANofset 322 02 00
cihanmekaoofset@gmail.com

İçindekiler



DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

6

Seyit Tümtürk

Dünya Uyghur Kurultayı Başkan Yardımcısı

TEMSİLCİLİKLERİMİZ	ADI SOYADI	TELEFON	FAX	CEP TEL
GENEL MERKEZ	Oktay Bozkurt	0.352 339 39 65	0.352 337 35 04	0.535 461 38 93
Ankara Şube	Hayrullah Efendigil	0.312 319 54 72	0.312 319 54 72	0.535 735 05 40

YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİMİZ

Almanya	Dolgun İsa	0049 179 651 98 60
Almanya	Dilşad Hazneci	0049 172 999 23 32
Avusturalya	Hüseyin Hasan	00411 492 01 19
Amerika	Nury Turkel	00202 255 68 48
Amerika	Gulametin Pahta	00516 542 46 69
İngiltere	Enver Tohti	0044 078 631 160 77
Hollanda	Nurettin Atabay	0031 207 104 528
Hollanda	Sadıkay Seley	006 458 58 110
İsviçre	Karahan Endilli	0041 48 49 54 707
Kanada	Rukiye Turdish	001 647 210 66 56
Kanada	Kamil Tursun	001 780 665 20 34
Kanada	Tuyghun Abdulveli	00416 878 58 60
Kazakistan	Khahriman Gojamberdi	0073272 - 280670
Kirgizistan	Rozimehmet Abdulkabiev	00996-312-240616
S. Arabistan	Sırajiddin Azizi	00966 54511612
Japonya	İlham Mahmut	08145 827 28 44
Kuzey Kıbrıs	Ahmet Dost	0505 246 64 39

YURT İÇİ TEMSİLCİLİKLERİMİZ

Adana	Özgür Seçkin	0 536 286 85 15
Afyon	Erhan Solmaz	0 505 579 06 58
Antalya	Erdoğan Kırmızıoğlu	0 505 866 06 06
Bursa	Oğuz Emre Bayrak	0 506 564 13 27
Eskişehir	Canan TÖREN	0 545 432 53 65
Çanakkale	Taşkın Aydın	0 543 806 53 30
Gaziantep	Alper Kaya	0 505 881 01 18
Hatay	Yağız Kızılkaya	0 506 523 16 56
İstanbul	Yağmur Bahadır	0 506 882 17 31
İstanbul	Gürhan Atan	0 555 253 41 52
İstanbul	Muhammet Ebzal	0 537 441 65 30
İzmir	Ali Çağın	0 536 410 87 48
İzmir	Hasan Orhan	0 533 218 34 76
Kahramanmaraş	Osman Topal	0 542 675 64 10
Kahramanmaraş	Alparslan Kenger	0 542 323 86 42
Kırşehir/Mucur	Hakan Karakaya	0 544 614 78 14
Kocaeli/Değirmendere	Burak Kuraner	0 554 708 22 54
Konya	Mehmet Uğurlu	0 536 629 87 82
Niğde	Prof. Dr. Remzi Kiliç	0 536 467 09 19
Sakarya	Serkan Tan	0 535 323 43 94
Samsun/Bafra	Adem Bahadır	0 506 298 23 79
Trabzon	Mehmet Güldes	0 539 921 69 32

İçindekiler



Akif Emre
Gazeteci -Yazar (Yeni Şafak)

KAŞGAR YOK EDİLMEYEN

7



Doğu Türkistan dan Haberler

21



Yrd. Doç. Dr. Erkin Emet
Ankara Üni. Dil ve Tarih-Coğ. Fak.
Çağ. Türk Leh. ve Ed. Böl. Öğretim Üyesi

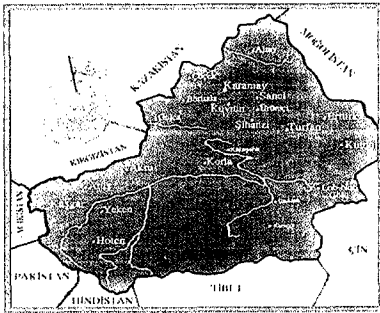
DOĞU TÜRKİSTAN'DA UYGUR TÜRKLERİNE YAPILAN KATLIAMLAR

9



Dernek Faaliyetlerimiz

24



Dr. R. Kutay Karaca
Araştırmacı

TÜRKİYE ÇİN HALK CUMHURİYETİ İLİŞİLERİNDE DOĞU TÜRKİSTAN SORUNU.

14



Mehmet Emin BUĞRA
Çeviri: Gökbayrak

Şarkı Türkistan Tarihi

30

DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

Seyit Tümtürk
Dünya Uygur Kutultay
Başkan Yardımcısı



Tarih sayfalarına baktığımızda, insanlık büyük yıkımlar ve acılar yaşamıştır. Savaşlar, çatışmalar, afetler, ekonomik bunalımlar. Tüm bu yaşananların altında ise gerçek manada acıyı hissedən, kimi zaman kocasının, babasının veya kardeşinin arkasından ağlayan, şefkatle büyüttüğü evlatlarının yitip gidişini seyreden, insan olduğu unutulup işkence, tecavüz ve ölümlere maruz kalan kadınlar bulunmaktadır. Barış ve rahatlık dönemlerinde dahi kadınlar bitmez tükenmez ihtirasların kurbanı olmaya devam etmektedir. Ev içi şiddetten iş yerinde cinsel ayrımcılığa, eğitim haklarının olmamasından bir ticaret malı olarak kullanılmaya uzanan bir yolda kadınların çilesi devam etmektedir.

Az gelişmiş ülkelerde yaşayan kadınların maruz kaldığı şiddet, gelişmiş ülkelerde cinsel ayrımcılık gibi konular herkes tarafından bilinmektedir. Dünya kadınlar gününde de hep bunlar konuşulmakta, çözüm umutları ile projeler üretilmektedir. Pekiyi, hiç dile getirilmeyen, yok sayılan, kadın örgütleri tarafından bile göz ardı edilen, mazlum ve masum sömürülen ülkelerin kadınları. Bu kadınların sesini kim duyacak. Kim dillendirecek. Günümüzde çatışma bölgeleri olan Irak'ta, Gazze'de acı çeken kadınların sesleri, görüntüleri duyulmakta ve görülmektedir.

Ancak bir yer var ki yeryüzünde, insanca yaşamak, onun ötesinde kadın olarak yaşamak kelimelerin anlatabileceği verebileceği anlamların çok ötesinde acılar taşımaktadır. Doğabilmek büyük bir başarıdır Doğu Türkistan'da. Gizli gizli hamileliğini yaşayan bir

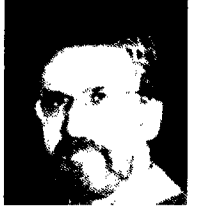
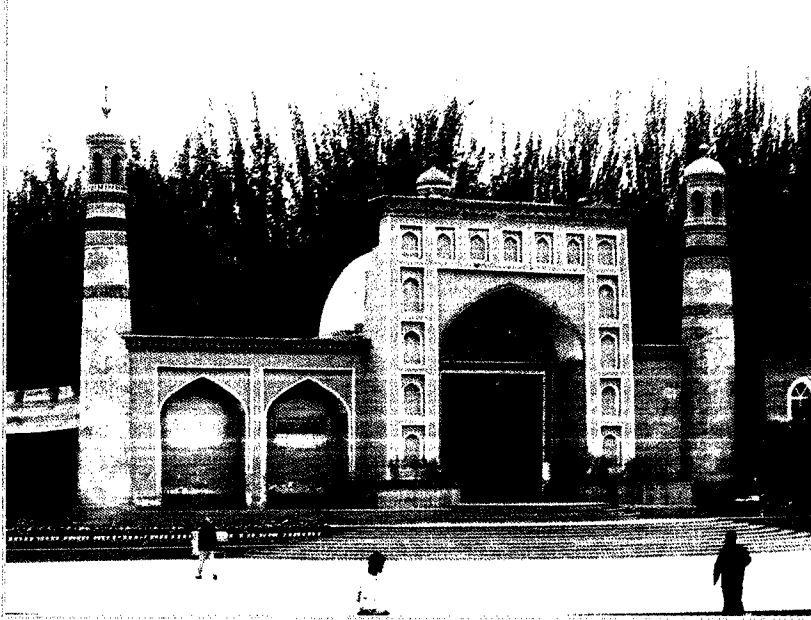
annenin çocuğu olarak dünyaya gelmek vardır önce kaderinde. Kayıtsız yokmuş gibi yaşamak yeryüzünde. Ve sonra yine gizli gizli dünyaya getirmek zorunda kalacaktır evlatlarını. Uygulanan doğum kontrolü ne anneliğini yaşatır kadına, ne çocukluğunu bebeğe.

Çin zorunlu aile planlaması ile her yıl binlerce bebeği katletmektedir. Anneleri kısırlaştırmaktadır. Doğu Türkistan'da uygulanan asimile politikasının en ağır çilesini anneler çekmektedir. 15-16 yaşlarında kız çocukları koparılarak ailelerinden Çin'e götürülmektedir. Toplama kamplarını andıran barakanelerde, karın tokluğuna çalıştırılmaktadır.

Doğu Türkistan'da kadınlar her akşam kocasının, oğlunun eve gelip gelmeyeceği kaygısını yaşamaktadır. Her gece de her an kapısını kırılarak, evladının götürüleceği endişesi ile uyuyamamaktadır. Kimileri evinden alınan evladının yıllarca gelecek haberini beklerken, kimileri doğacak bebeğini Çin'li polisten saklamaya çalışmaktadır.

Zordur kadın olmak, Doğu Türkistan'da bir kat daha fazla. Çoğunun Dünya Kadınlar Günü diye bir gün olduğunu bilmediği Doğu Türkistan'lı kadınlar adına sesleniyoruz sizlere. Bir değişiklik yapın bu yıl ve sorun Çin'e neler oluyor Doğu Türkistan'da diye. Bir kulak verin, ne çığlıklar, ne feryatlar duyacaksınız. Sonra hep birlikte haykıralım Çin'e, "kanlı ellerini çek masum insanların üstünden".

Tüm insanlara değil, bu gün kadınlara sesleniyoruz. "siz duyun Doğu Türkistan'lı kadının sesini. Siz olun Doğu Türkistan'lı kadının sesi".



Akif Emre

Gazeteci -Yazar (Yeni Safak)

Orta Asya'daki "büyük oyun"un jeostratejik ayrıntılarına dalanlar muhteşem medeniyetimizden elde kalanlara yönelik saldırıyı umursamıyor bile. Hayatı stratejik hesaplarla okumaya alıştığımız günlerden beri tarih, kültür ve medeniyet meseleleri konuşmak dünyanın gerçeklerinden kopuş olarak algılanır oldu ne yazık ki. Her türden 'değer'in tecrübe elverişli hale geldiği oranda kıymet atfedildiği küresel çağda yaşıyoruz ne de olsa. Kaşgar, medeniyetimizin kadim şehirlerinden biri. Bağdat, Şam, İstanbul, İsfahan, Gırnata neyse Kaşgar da en az bunlar kadar medeniyet birikimimizi bugünlere kadar taşıyan ve yaşatan merkez şehirlerden biri. Batıda Gırnata, doğuda Kaşgar. Gırnata düştü ama Kaşgar hâlâ direniyor.

Kaşgar, 19. yüzyılın sonlarında bir Alman oryantalistin verdiği isimle "İpek Yolu" üzerinde bir şehir olmaktan önce Kaşgarlı Mahmut'la bize daha yakın bir kültür vahası. O kadar yakın ki, Halil İnalıcık'ın tespitine göre İstanbul'un fethine kadar Anadolu'da konuşulan Türkçe Uygur Türkçesi'ydi.

Artık bize çok uzak gibi bu şehrin duran, aslında, dili "varlığın hanesi" olarak gören Martin Heidegger'den mülhem söyleyecek olursak; Türkçe'nin en önemli kaynağı olan Divânü Lûgatü't-Türk isimli eseri bize kazandıran Kaşgarlı Mahmut'tan dolayı da 'öz hanemiz' olduğu yeniden hatırlanmalı.

Doğu Türkistan'ın yerine Sincan'ı tanıyan Türk bakışının ne Kaşgarlı Mahmut'u ne de Kaşgar'ın "şehir-i kadim"in başına gelenleri takip etmeye mecali yok. Çin mallarının çöplüğüne boğulan tüketim iştihamının kör ettiği okumuşlarımız bir medeniyeti temsil eden bu kadim

şehrin Çin yönetimince yok edilmesini bile görecektik ilgiden, dikkatten, bilinçten mahrum.

Yine Amerikan basınında çıkan yazılardan haberdar olabildiğimiz kadarıyla Kaşgar Çin'in sömürgeci iştihasına kurban edilmek üzere. Çin kapitalizmi şovenizmle senteze giderek bir tarihi yok ediyor.

Bunca asimilasyona, baskıya direnen Uygurları sindiremeyen Çin, yıllardır doğudan göç eden Çinlilerin hakim olduğu, modern tüketim toplumunu yerleştirmek ve Uygur kimliğini yok etmek için Kaşgar'ın tarihi ve sembolik değerlerine göz dikmiş görünüyor. Kolonyalizmin tipik uygulaması olarak İslam dünyasındaki tarihi şehirler bir tür terk edilmişliğe mahkum edilerek, sömürge yönetimlerince inşa edilen modern şehirlere kıyasla köhne, geri, fakir bırakıldı. Sömürgeci ile yerli olan arasında bir tür kıyas olması için. Fakir de olsa Kuzey Afrika'dan, Balkanlar'a ve Orta Asya'ya kadar eski şehirler hayatın kenarına itilerek ama onurlu direnişi sürdürerek tarihi mirası ayakta tutabildiler.

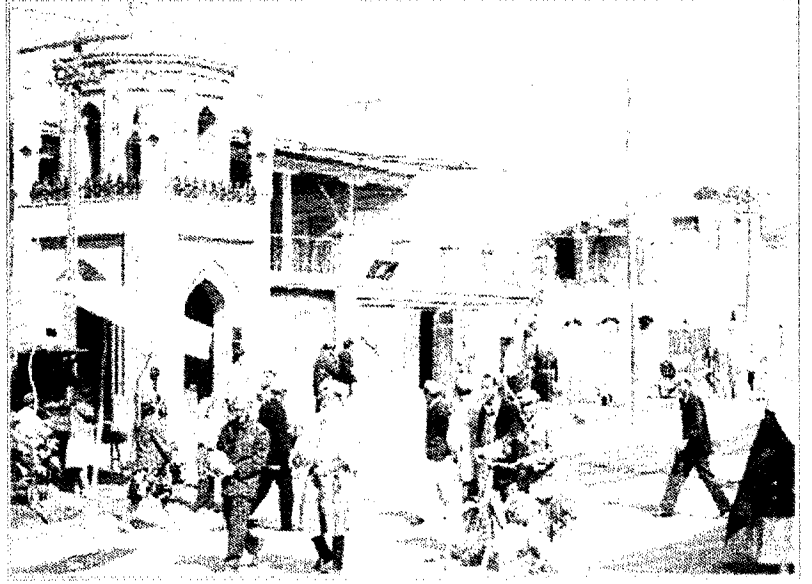
Kaşgar özelde Uygur Müslümanlarının kimliklerini korudukları, kendilerini bu şehirle tanımladıkları bir yer.

Gelen haberlere göre, Çin işgal yönetimi bu tarihi şehrin dokusunu bozmaya karar vermiş. Dev plazaları yükseltmek için yıkılmak istenen tarihi Kaşgar (şehir-i kadim) aynı zamanda Uygurların toplumsal ve kültürel dokularını tahrip edecek. Yapılan hesaplara göre en az 13 bin Uygur aile yeni imar nedeniyle tarihi şehirden göç etmek zorunda kalacak. New York Times'in verdiği habere göre şimdiden 900 aile göç etmiş durumda.

Bu yıkımı durdurmak için özellikle internet ortamında imza kampanyası düzenlenerek dünya çapında bir duyarlılık geliştirilmeye çalışılıyor. Türkiye'nin bir Çin, özelde de Doğu Türkistan politikasının olup olmadığı net değil. Türkiye'nin 3. olduğu Dünya Futbol Şampiyonası'ndaki maçta Türkiye lehine tezahürat yapan Uygurların bile cezalandırıldığı bu ülke Kaşgar'ı yok etmeye karar vermiş görünüyor.

Jeostratejik hesapları aşan, "varlığımızın hanesi"ne yönelik saldırıya karşı duyarlılığı olmayanların küresel aktör olma iddiası olabilir mi?

Geç olmadan, tarihi Kaşgar yerle bir edilmeden bir şeyler yapalım.





Çinliler uzun yıllardan beri Doğu Türkistan'da katliam ve soykırımı politikası uygulaya gelmektedir. Özellikle son yıllarda bu politikanın hızının arttığını görüyoruz.

Doğu Türkistan halkına yapılan soykırımı politikasının tipik örneklerinden biri olan Barın Olayı Doğu Türkistan halkı'nın soykırımı gösterdiği en sert tepkisidir. Barın olayı demir kale içinde 40 yıl kölelik fikri aşılana Doğu Türkistan halkının köle olmayı kabul etmediğinin, özgürlük bağımsızlık duygusunun yok olmadığı ve olmayacağının da kesin bir işaretidir. Barın, Doğu Türkistan'daki binlerce Uygur köyünden biri olmakla beraber Doğu Türkistan halkının içindeki sesinin tercümanıdır. Çinlilerin tabiriyle "bir damla suda güneş ışığının aksini görmek mümkündür". Barın olayı Doğu Türkistan halkının "bize de hayat ve bağımsızlık gerek" sözünü bütün dünyaya duyuran bir hareket olmuştur.

Merhum mücahit, kahraman şehidimiz Zeydun Yusuf ve onun silah arkadaşları din, vatan ve millet için kendinden bin kat daha güçlü düşmanla savaşmış ve şehit oldular. Bu olaydan sonra Doğu Türkistan'daki bağımsızlık mücadelesi yeni bir döneme girmiş oldu.

Ben Barın katliamına değinmeden önce bu döneme kadar Çinlilerin Doğu Türkistan'da yaptıkları katliama değinmek istiyorum. Özellikle komünistlerin Doğu Türkistan'a ayak bastığı şu son 55 yıla yakın zamanda olanları kısaca anlatmaya çalışacağım. Doğu Türkistan halkı ne zaman güçsüz ve zayıf olduysa Çinliler o kadar vahşileşmiştir. 1949 yılının sonunda işgalci komünist Çin ordusunun komutanı Wang Zhen "biz Şin Jiang halkına borç ödemeye geldik, Go Mingdang'ın yaptığı zulmün borcunu biz ödeyeceğiz" diyerek "Şing Jiang'a yardım"

sloganıyla gelmişti. Komünist ordusu Doğu Türkistan'a girmeden önce onlara Doğu Türkistan halkının örf ve adetlerine saygısızlık gösterenlerin cezalandırılacağını söylemişti. Gerçi Doğu Türkistan Cumhuriyetinin önemli liderleri uçak kazasıyla öldürülmüş olsalar da kalan milli ordu memurları Çinliler tarafından hakikaten hürmet görmüşlerdi. Çin hakimiyeti yerli halka yapılan her harekete dikkat ediyordu. Niçin? Çünkü Çin hakimiyetini böyle ihtiyatlı davranmaya mecbur eden, iyi silahlanmış 40 bin kişilik Doğu Türkistan ordusu vardı. Eğer Çin hakimiyeti Doğu Türkistan'da hatalı bir adım atarsa milli ordunun sessiz kalmayacağını biliyordu. Çinlileri bu millete hürmetle muamele etmeye mecbur eden ordumuzdu. Wang Zhen, milli orduyu kendi kuvvetleri içine katıp işsiz kalan komutanları yükseltmek bahanesiyle milli orduyu tamamen kontrol altına aldıktan sonra komünist Çinlilerin samimiyetine inanmış milli başkanlarımız, daha önce mutlu olan aydınlarımız ve halkımız yine her tökezlediğinde düşeceğini anlamaya başlamıştı. Çünkü ordusuz halk çobansız sürü demektir.

Wang Zhen şimdi halkın içinde imanlı saygı gören, akıllı, kabiliyetli, en önemlisi vicdanlı ve gururlu milli önderleri ve cemaat mensuplarını fişlettirerek yavaş yavaş onlara cinayet arşivi yapmaya, geleneksel Çin usulü ile bizi bize düşürmeye başladı. 1959-yılına kadar birkaç siyasi komplo ile milletimizin içinden çıkan kıymetli insanlarımız yok edildi. Hayatta kalanlarda yurdundan uzak hapisanelere atıldı. Doğu Türkistan'da bu vatanın bu milletin gururunu, şan şerefini yükselten kuvvet ve kalemden ibaret müteşekkil tamamen yok edeceğine kanaat getiren Çin hakimiyeti yüzündeki maskeyi çıkardı. Bu millete reva gördüğü zulüm ve hakaretin hiçbirini çekinmeden yaptı. 1959-yılından başlayarak Çin göçmenleri sel gibi yurdumuza akmaya başladı. Doğu Türkistan'ın tahılı Çin'e götürüldü, yüz binlerce insanımız açlıktan öldü, hatta gömülmeye sırası gelmeyen pek çok ceset dağlarda, tarlalarda kargalara, kuzgunlara, köpeklerle yem oldu. 1962-yılında yalnız Bay nahiyesinde 20 bin insan açlıktan öldü. Çin hakimiyeti bu kadarı yetmiyormuş gibi halkımızı günde 18 saat çalıştırmaya, dinimize, örf ve adetlerimize, tarihimize açıkça hakaret etmeye başladı. şehir halkı zorla köylere gönderilip şehirler yeni gelen Çinli göçmenlere verildi. 1944- yılında Gulca'da kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyetinin katılımcıları olan Gulca, Çöçek, Altay halkı en ağır işkenceler altında kaldı. Yavaş yavaş vatanını terk edip Batı Türkistan'a göç etmeye mecbur edildi. Bu göçü yetersiz gören Pekin hükümeti 1962 de silah zoruyla bütün halkı yurdunu bırakıp gitmeye zorladı. Bir

ay içinde 100 binden fazla insan Batı Cumhuriyetinden Çinliler böyle merhametsizce intikam aldı. Boş kalan şehirler, köyler, yaylalar Çin göçmenlerine paylaştırıldı. Milli gururumuzu yok etmek, milli mevcudiyetimizi zayıflatmak için planlı ve sistemli yapılan siyasi hareketler bir gün bile durmadı. Kültür İnkılabında ise suni "bölücü, devrimci" teşkilatlar uydurulup son 20 yıllık siyasi hareketlerde türlü sebeplerle sağlam kalmış, Çinlilerin tabiriyle "ağdan düşen" aydınlarımız ve yeni yetişen vatansever gençlerimiz dövülüp işkenceyle öldürüldü. Hayatta kalanlarda hapishanelerde ağır işkencelere maruz kaldılar.

İstiklal Mücadelesi adlı kitapta, 1970-yıllardaki



olaylarla ilgili şöyle diyor: "Çin 1970 yılının Nisan ayında Ürümqi'de bir günde 74 kişinin hiç yargılanmadan ölüm cezasına çarptırılması devlet terörünün zirvesiydi". Doğu Türkistan halkının zalim bir tek Çinliyi bile incitmediği, Çin'in yok etme siyasetine hiç karşılık vermediği, kuzudan bile daha sakin durduğu bir dönemde niçin Çin hakimiyeti bu kadar vahşileşti, bu kadar insanı öldürdü? Neden Doğu Türkistanlılar öldürüldü? Bizim bu sorumuza karşılık bazıları: "Siyasi olaylar Çin'in her yerinde aynı oldu, kültür inkılabında Çin halkı da aynı zarara uğradı" diye karşılık verebilirler. Gerçek ise öyle değil. Çin halkı sadece sosyalist sistemin zulmünü çekti. Doğu Türkistan halkı ise sosyalist sistemin zulmünü çekmekle kalmayıp, bir milyardan fazla Çinlinin ağır ekonomik yükünü birlikte kaldırmaya mecbur edildi. Bu da az diyerek yurdunu Çinlilere teslim etmekten başka hiçbir günahı olmayan bu halkın başka millettten oluşu onlara affedilmez bir suç olarak yüklendi.

1957 yılında Çinin neresinde yerli milliyetçiliğe karşı mücadele yapıldı? Sadece Doğu Türkistan'da. Çinliler, sömürgesi olan iç Moğolistan'da bile bu tür hareketlere cesaret edemediler. Tibet ise o yıllarda Çinlilerin ayak

basmadığı bir toprak idi. Doğu Türkistan Çin yetkililerinin avlandığı sahipsiz bir orman mesabesine düşmüştü.

Doğu Türkistan'da Uygur, Kazak, Kırgız, Özbek ve Tatar... yerli halk aydınlarından, din adamlarından, cemaat adamlarından yüz binlerce insan sorguya çekildi, hiç sebepsiz "İtibarını çökerteceğiz" deyip dövüldü. Kişilik hakları ayaklar altına alındı. On binlerce insana milliyetçi yaftası vuruldu. Büyük Çin Milliyetçiliğiyle suçlanan veya cezalandırılan bir tek Çinli var mı? Varsa delil olarak gösterebilirsin. 1959-yılında başlayan "Şiu Ceng Cuyi'ye karşı mücadele" ta Mao Zedong ölünceye kadar devam etti. Şiu Ceng Cuyi'nin ne olduğunu bile bilmeyen sayısız insan Şiu Ceng Cuyi'ye bağlanıp cezalandırıldı. 1979 yılından sonra Çin Marksizm'i atlatıp yavaş yavaş dünya gerçeklerini görmeye bütün siyasetini süratle değiştirmeye başladı. Ama Pekinin değişmediği tek bir siyaseti var: O da sömürgesi altındaki Doğu Türkistan halkını cahil yoksul bırakıp yok etmektir. Yok etme siyasetini ise, halkı casuslukla suçlayarak, doğum kontrollerini arttırarak, yer altı ve yer üstü kaynaklarını yağmalayarak, nükleer atıklarla zehirleyerek, halkı susturarak, kültürel ve eğitim haklarını ellerinden alarak yerine getirmektedir. Çinin göçmen seli içinde eritip yok etme siyasetinde prensip yönünden hiç değişiklik olmadı. Eğer değişme var deniliyorsa, o da, Çin hakimiyeti'nin 1950 yılından 1980 yılına kadar "Sin Can'a yardım" sloganıyla, Doğu Türkistan'ın kanını emip, kaymağını yiyenler, 1980 yılından sonra, "Sin Can'ı açış ve imar ediş" sloganıyla, Doğu Türkistan'ın tarihini, medeniyetini, halkını tamamen reddedip, sömürgeciliğin en çirkin vasıtalarını kullanarak Çin taşkınının yerli halkı ölümüne mahkum etmesidir. Bu kadar şovence baskı, nefret, kindarlık, soy kırımı yerli halka karşı devlet tarafından elli yıldan beri yürütülmektedir. Çinli cellat Şeng Şisey'in tabiriyle "altın tabakta dilenen bu halk" dünyada en çok yer altı ve yer üstü zenginliklere sahip olmasına rağmen dünyada hiçbir milletin görmediği yoksulluğu çeken, esarete düştüğü tarihten beri hiçbir siyasi hakka sahip olmayan Doğu Türkistan halkına bir de "Komünist Partisine teşekkürler" dedirtip maskara yapıyorlar. Doğu Türkistan halkının artık dayanma gücü kalmamıştır.

Doğu Türkistan'ın dayanmaya gücü kalmadığının delili Barın olayıdır.

Barının aslı adı Kona Korgan. Kaşgar'ın Aktu nahiyesine bağlı, 19,650 nüfuslu bir ilçe. Bu ilçede yoğunluklu olarak Uygur ve Kırgız Türkleri yaşıyor.

Buradaki halk tarımla uğraşmakta olup, 1982-yılına kadar kişi başına düşen gelir 180 yuandan (20 dollardan) aşmamıştır.

Barın halkı arasında bu fakirliği anlatan böyle bir koşma vardır

Bizning yurtning baliliri her neme deydu?

30 jingni 60 ölçep "toygiçe" yeydu, Ayet kilip kitap kilip bir okuganni,

Tekrarlisak tekrarlisak payda bolmaydu.

Barında halk arasında söylenegelen bu koşma oradaki halkın ne kadar fakir olduğunu ifade eder. Koşmada şöyle denilmiştir: Bizim yurdun çocukları her şeyi derler, 15 kilo unu 60 kere ölçeyip doyuncaya kadar yerler, (Mao'un) kitabını tekrar tekrar okusak da karın doymuyor.

İşte bu ilçede 5 Nisan 1990 tarihinde meşhur Barın Olayı, yani Çin Komünist Partisinin diliyle "Barın Bölücü Silahlı Ayaklanması" patlak verdi. Bu olayla ilgili Uygur Özerk Bölgesi Komünist Partisi başkanı Song Hen Liyang Yabancı medyaya şöyle açıklamada bulunmuştur.

"Barın İlçesinde patlak veren Bölücü Silahlı Ayaklanma birguruh bölücüler tarafından teşkilli, planlı ve maksatlı bir şekilde düzenlenmiş silahlı ayaklanmadır. Bunların amacı: Çin Komünist partisini devirip, Doğu Türkistan İslam Cumhuriyetini kurmaktır".

Barın Olayı nedir? Zeydin Yusuf Başkanlığındaki 200 kişi 5 Nisan 1990 günü sabah saat 6 civarında elinde ıshık **Allah-u Ekber** diye bağırarak ilçe hükümet binasının önüne gelirler ve ilçe hükümet binasının önünde sabah namazı kıydıktan sonra, ilçe hükümetine şu isteklerini iletmek ister:

"Hükümet insan öldüren kişileri idam eder. Kasabamızda 250 kadın kürtaj edildi. (1989-yılında bir yılda küçük bir kasabada yapılan kürtaj sayısı 250) Bu katillik sayılır mı sayılmaz mı? Neden bunu yapan kişiler idam edilmiyor? Çin'den Ürümçi'ye her 15 dakikada bir tren geliyor, bu trenle gelen kişilerin hepsi Çinliler. Biz yerli halklara aile planlaması yapmanın yerine Çinlileri getirmesek olmaz mı? Biz mücadele edip Çinlileri bu topraklardan kovacağız. Aile planlaması durdurulsun! Şin Jianga Çin göçü durdurulsun! Halkımız üzerindeki vergiler hafifletilsin, biz demokrasi istiyoruz. Ezilmek, horlanmak, yok



olmak istemiyoruz..."

Barın gençlerinin bu haklı isteklerini duyan Barın İlçesinin komünist parti başkanı Tursun bu olayı hemen merkeze telefonla bildirir. Bunun üzerine Kaşgar kol ordu komutanlığından 62 askerden oluşan özel tim gönderilir. Hemen ardından 130 takviye gücü daha gönderilir ve bu haklı isteklerde bulunan mazlum 200 gencin üzerine ateş açılır, anında 2 genç ölür. Bunu gören gençler de dağılır. Ama bu gösterici gençleri arama operasyonu düzenlenir ve aralarında çatışma yaşanır. Böylece aynı gün yaşanan çatışmada 6 genç ile 42 köylü ölür, 193 kişi yaralanır. Göstericilerin bir kısmı kaçtığı için geniş çapta operasyon düzenlenir...

Olayın ikinci günü Çin Genel Kurmay başkanlığının emriyle Kaşgar'daki kol ordu komutanlığından hava, kara ve topçu kuvvetlerinden oluşan 3000 kişilik özel ordu Barın'a gönderilir. Bütün yollar kapatılır. Barın ilçesine havadan, karadan askeri operasyon düzenlenir. Köy evleri hem havadan hem de karadan ağır tüfeklerle taranır. O gün 150 kişi acımasızca öldürülmüş, 200'e yakın kişi yaralanmıştır. 10 Nisana kadar devam eden bu çatışmada 3000'e yakın kişi acımasızca katledilmiştir. 200'e yakın kişi tutuklanmış olup 10 yıldan 25 yıla kadar ve bir kısmı ise müebbet cezasına çarptırılmıştır.

Barın olayının bastırılmasına Çin devlet başkanı Jiang zemin, Çin başbakanı Li peng, Çin genel kurmay başkan yardımcısı Liu Hua Çinglar bizzat el koymuştur.

Kıscacası bundan şunu görmek mümkün. Çin Halk Cumhuriyeti küçük Barın kasabesindeki olayda 3000 kişiyi öldürdüğüne göre, Çinin Doğu Türkistan'ı işgal ettikten sonraki 150 yıllık süre içerisinde patlak veren 200den fazla olayda ne kadar kişinin katledildiğini anlamak zor olmasa gerek.

Barın olayından 7 sene sonra yani 5 Şubat 1997 tarihinde Doğu Türkistan'ın kuzey batısındaki Gulca şehrinde Kadir gecesinde evinde ibadet etmekte olan kişiler karakola götürülüp işkenceyle öldürülür ve ailelerine cesetlerinin teslim edilir. Bunu duyan millet öfkelenerek sokaklara dökülür. Aile fertleri ve bir gurup insan Hükümete şikayetini bildirmek için hükümet binasına yürür ve bu gurup gittikçe kalabalıklaşır. Bu gurup başka bir niyetinin olmadığını sadece şikayetini arz etmek için geldiğini anlatmak için küçük çocukları ve kadınları gösterici gurubun önüne koyarak hükümet binasına gelir. Ama Çin güvenlik güçleri gurubun önündeki o küçük, masum çocukları hiç almadan herkesi kurşuna tutar. Ve kısa sürede olay büyüyerek karşılıklı çatışmaya dönüşür. Elinde sopadan başka bir şeyi olmayan Uygur gençleri acımasızca öldürülür. Hatta Çin güvenlik güçleri Gulca şehrindeki bütün evlere operasyon düzenleyerek olaya karışan karışmayan bütün gençleri yakalayıp kimilerini öldürür, kimilerini hapse atar, kimilerindenense haber bile alınamaz. O dönemde bütün hapishaneler dolduğundan okullar bile hapishaneye çevrilir. O da yetmez tutuklanan gençler derin dondurucu et depolarına atılarak acımasızca öldürülür. Eksi 30 derece soğukta yaralanarak yere yığılıp kalan insanların üzerine soğuk su serpip dondurarak öldürür. Bütün bu insanlık dışı vahşet yetmemiş gibi komşu ülke Kazakistan'a kaçmayı başarmış olan gençleri de geri alarak idam etmiştir.

Sayın okuyucular, Gulca olayından sonra, Doğu Türkistan meselesi uluslar arası af örgütü, Asya'daki İnsan Haklarını İzleme Teşkilatı gibi uluslar arası sivil toplum örgütlerinin dikkatini çekmeye başladı. Özellikle Uluslar arası Af Örgütü bugüne dek Doğu Türkistan'daki İnsan Hakları İhlalleri anlatılan kapsamlı 4 tane rapor yayınladı. Amerika Birleşik Devletlerinin senelik insan

hakları raporlarında Uygur meselesine geniş bir şekilde yer verilmeye başlandı. Özellikle 11 Eylül olayından sonra, Çin Hükümeti uluslar arası terörizmi bahane ederek Uygur Türklerini keyfi tutuklamaya başlamış, dini kültürel hakları ağır bir şekilde kısıtlanmaktadır. Uluslar Arası Af Örgütünün Çin Halk Cumhuriyeti Uygurlar Çin'in "terörle savaş" Adına Uyguladığı Baskıdan Kaçıyor adlı, Temmuz 2004'te yayınladığı raporunun 4-sayfasında bu konuda şöyle denmiştir:

"Son yıllarda Şin Cang Uygur Özerk Bölgesinde İnsan Hakları İhlallerinin ağırlaşmasına bazı ek faktörler de birleşerek katkıda bulunmuş ve bölgedeki Uygur nüfusunun duyduğu hoşnutsuzluğu daha da artmıştır. Yetkililerin, bir çok Uygur'un ekonomik, sosyal ve kültürel haklarının ciddi ve yaygın olarak ihlal edilmesine dair yakınmalarına hitap etmede yetersiz kalması bölgede bir gerilim kaynağı olarak durmaktadır. Uygurlar arasında yüksek işsizlik oranı devam etmektedir ve bildirildiğine göre, Han Çinli işçilerin bölgeye akınının sürmesi, Uygurların iş gücü pazarında daha da fazla dışlanmasına yol açmaktadır. Uygurların büyük bir çoğunluğu çiftçidir; Çinceyi akıcı konuşamamaktadırlar ve sınırlı eğitim ve iş olanaklarına sahiptirler. Bununla birlikte, raporlara göre on yıllarda Uygur aileleri Han Çinli müteahhitler tarafından yeterli danışma hizmetleri ve tazminat verilmeden topraklarından zorla atılmaktadır. Bildirildiğine göre, on binlerce Uygur kitabının yasaklanması ve yakılması ile Eylül 2002'den itibaren Sin Can Üniversitesinde bir çok derste Uygurca'yı eğitim dili olarak yasaklayan bir resmi politikanın dayatılması da dahil olmak üzere kültürel haklar üzerindeki kısıtlamalar da son yıllarda ağırlaşmıştır."

Şimdi Uygurlar ne istiyor? Bence Uygurların hepsi sbağımsızlık istiyor ve bir tek çözüm yolunun da bağımsızlık olduğuna inanıyor. Çünkü Çinlilerin kültüründe demokrasi ve insan hakları kavramı yoktur. Çinliler bile Çin'e demokrasinin geleceğine inanmıyorlar. Ben konuşmamın sonunda Uygur Türklerinin Doğu Türkistan'ın bağımsızlığa olan inancı hakkında sizlere bilgi vermek için Doğu Türkistan'a giden bir Amerikalı gazetecinin Ürümqi seyahatiyle ilgili yazdığı yazısında anlattığı bir hatırasının bir bölümünü sizlerle paylaşmak istiyorum...

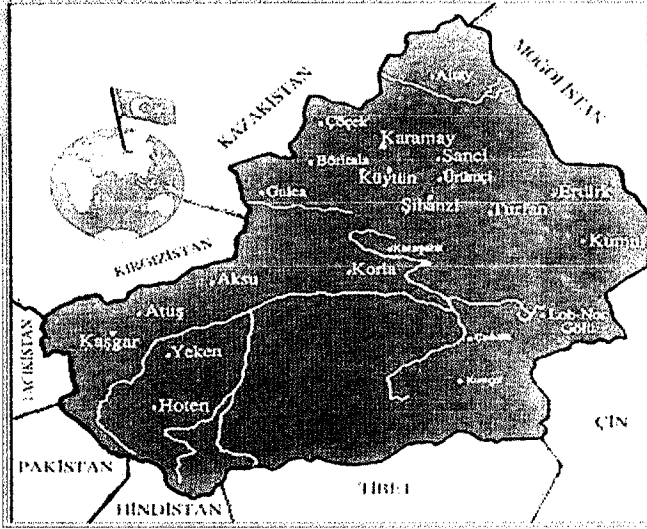
"Ben Ürümçi'nin Döng Kövrük pazarında yürüyordum. Orta yaşlarında bir Uygur önüme geçip Uygurca bir şeyler söyledi. Ben sadece onun Amerika dediğini anladım, başka bir şey anlamadım. Ben Çince olarak, sizin söylediklerinizi anlamıyorum, dedim. Adam bana "Siz Çince biliyor musunuz?" diye sordu, ben "biraz biliyorum" dedim. Yanında 8 yaşlarında bir oğlan çocuğu vardı. O adam bana, "siz Amerikalı mısınız? ... size şunu söylemek istiyorum" adam sokakları dolduran Han milletini gösterdi. "Onları bu topraklardan kovma yolunda ben ölürsem oğlum benim yerimi alır, benim intikamımı o alır" diyerek oğlunu gösterdi. "Amerikalılar bize yardım etsinler" dedi... ben Ürümçi'de Uygurlarla Çinlilerin bir-birlerine küfür ettiklerini, hakaret ettiklerini gördüm. Uygurlar Ürümçi'de az olmalarına bakmadan bir Uygur ile bir Han Çinli dövüşürken yoldan geçen diğer Uygurların o Uygur'a yardım ettiklerini gördüm. Ürümçi'de Uygurlar az olsa da, buranın asıl sahibinin kendileri olduğunu Çinlilere her zaman hissettiriyorlar.

Kaynakça:

1. Ezimet, İstiklal Mücadelesi, İstanbul 1999.
2. Dünya Uygur Kurultayı, Barın İnkilabining 15 Yili, İstanbul, Nisan 2005.
3. Ahmet İgemberdi, Şerkiy Türkistan Türk Dünyasining Kanlik Yarası, Taklamekan Uygur Neşriyatı, İstanbul 2000.
4. "Police in Xinjiang detain protesters" (Sincan'da polis protestocuları gözaltına aldı"), RFA, 14 Haziran 2004.
5. Dr. Michael Dillon, 14 Ağustos 2002, Orta Asya-Kafkasya Analisti.
6. "China İmposes Chinese language on Uyghur schools" (Çin, Uygur Okullarına Çinceyi Getiriyor"), RFA, 16 Mart 2004.
- . Ezimet, İstiklal Mücadelesi, İstanbul 1999, sayfa 39.
- . Ezimet, İstiklal Mücadelesi, İstanbul 1999, sayfa 40.

- . Dünya Uygur Kurultayı, Barın İnkilabining 15 Yili, İstanbul, Nisan 2005, sayfa 70.
- . Dünya Uygur Kurultayı, Barın İnkilabining 15 Yili, İstanbul, Nisan 2005, sayfa 76.
- . Dünya Uygur Kurultayı, Barın İnkilabining 15 Yili, İstanbul, Nisan 2005, sayfa 79-80.
- . Ahmet İgemberi, Şerkiy Türkistan Türk Dünyasining Kanlik Yarası, Taklamekan Uygur Neşriyatı, İstanbul 2000, sayfa 134.
- Yakınlarda olan bir olayda, İli bölgesinde baraj gölü ve elektrik santrali projesi inşaatı nedeniyle başka yere yerleştirme programının adil olmadığını söyleyerek protesto ettikleri için en az 16 kişinin polis tarafından gözaltına alındığı bildirildi. Bkz. "Police in Xinjiang detain protesters" (Sincan'da polis protestocuları gözaltına aldı"), RFA, 14 Haziran 2004.
- Örneğin, görgü tanıkları Haziran 2002'de Kaşgar kentindeki 1 no.lu Ortaokulda toplanan kitapların istif edilerek yakıldığını bildirdi. Daha fazla bilgi için bkz. "Uygur language and culture under threat İn Xin Jiang" (Sin Can'da Uygur Dili ve Kültürü Tehdit Altında), Dr. Michael Dillon, 14 Ağustos 2002, Orta Asya-Kafkasya Analisti.
- Bildirildiğine göre, yasaklanan ve yakılan kitaplar arasında A Brief History of the Huns and Ancient Literature (Hunların Kısaca Tarihi ve Klasik Edebiyat) ile Ancient Uighur craftsmanship (Antik Uygur Zanaatkarlığı) gibi Uygur tarihi ve kültürü ile ilgili kitaplar bulunmaktaydı.
- BKZ. "Xinjiang University to teach major subjects in CHinese" (Sin Can Üniversitesinde ana konular Çince öğretiliyor) Xin Hua 7 Haziran 2002. Mart 2004'te SUÖB'deki elli etnik azınlık okulunun önümüzdeki beş yıl içinde etnik Çin okullarıyla birleşeceği ve derslerin olabildiğince Çince yürütülmesi gerektiği bildirilince, Uygurcanın eğitim dili olarak kullanılmasına getirilen artan kısıtlamalar ile ilgili korkular daha da çoğaldı. Bkz. "China İmposes Chinese language on Uyghur schools" (Çin, Uygur Okullarına Çinceyi Getiriyor"), RFA, 16 Mart 2004.

TÜRKİYE ÇİN HALK CUMHURİYETİ İLİSKİLERİNDE DOĞU TÜRKİSTAN SORUNU.



Özet

Türkiye'nin Batı uygarlığının bir parçası olduğu fikri akademik, siyasal ve ekonomik çevreler tarafından sıklıkla vurgulanan bir argüman olmuştur. Bu argümanla Türkiye'nin Asya'daki etki alanı göz ardı edilmiştir. 1990'lı yılların başında Batı Türkistan'daki cumhuriyetlerin bağımsızlıklarını kazanmaları, 11 Eylül saldırısı ve Asya'nın sürekli ivme kazanan gelişimi Türkiye'deki çevrelerin de bir nebze olsun Asya'ya yönelmelerine sebep olmuştur. Asya'nın en büyük, geleceğin süper gücü olmaya aday Çin Halk Cumhuriyeti ile olan ilişkiler ise hep ekonomik çerçeve içinde incelenmeye çalışılmış, diğer sorunlar fazla incelenmemiştir. Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında ikili ilişkilerde sürekli gündeme getirilen sorunların başında Doğu Türkistan'daki Uygur Türklerinin durumları yer almaktadır

Giriş

Orta Asya'dan, Batı Avrupa'ya kadar uzanan geniş bir yayılma sahasını akla getirince, Türklerin iki sahada büyük topluluklar teşkil ettiği görülmektedir. Türkiye-Çin Halk Cumhuriyeti ilişkilerinde Doğu Türkistan Bunlardan birisi Hazar Denizinin doğusundaki topraklar (Türkistan), bir diğeri de Türkiye'dir.(1)Rusya ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) arasında kalan uçsuz bucaksız topraklar Türkistan sınırları içinde kalmaktadır ve bu nedenle de tarihin her döneminde Çinliler ile Ruslar arasındaki hegemonya çekişmelerinde ele geçirilmek istenen alanlar olarak gündeme gelmişlerdir. Sovyet egemenliğinden sonra Rus emperyalizmi Türkistan toprakların-da yaşayan Türkleri parçalayabilmek amacıyla çeşitli Türk boylarını öne çıkarmışlar ve bunlara dayalı ulus devletler kurdurarak Türkistan'ın günümüzdeki parçalı bir yapıya yönelmesine neden olmuşlardır. Sovyetler Birliği döneminde bütün

Dr. R. Kutay Karaca
Araştırmacı

Türkistan Rus işgali altına girmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrası Orta Asya'yı bütünüyle Rus egemenliğine bırakmak istemeyen Çin, Doğu Türkistan'ı işgal ederek kendi açısından bir denge sağlamaya çalışmıştır.(2)Batı Türkistan olarak da adlandırılan bölge uzun yıllar Rus idaresi altında yaşamış, 1990'ların başında SSCB'nin dağılmasıyla özgürlüğüne kavuşabilmiştir. Bölgede beş Türk kökenli cumhuriyet kurulmuştur. Doğu Türkistan ise hala ÇHC hâkimiyetindedir.Bu çalışma Doğu Türkistan sorununu iyi kavrayabilmek, konuya bakışta bilimsel olabilmek maksadıyla hazırlanmıştır. Çalışmada öncelikli olarak konunun tarihsel boyutu incelenecek, sonrasında ise soruna neden olan faktörlere değinilecektir. Doğu Türkistan Tarihine Kısa Bakış Uygur etnik adı Bilge Kağan yazıtında ilk defa 716 yılındaki olaylar sırasında, Uygur İlteberi'nin ismi vasıtasıyla zikredilmiştir. Bunun dışında da birçok yazıtta (Karabalgasun, Şine Usu, Tez II, Suci, İyme ve Şivet-Ulan) Uygur adına rastlanmaktadır. Çin kaynakları Uygurların Hunların neslinden olduğunu iddia etmektedirler. Çinliler Kök Türkler gibi onların da kurttan türediğini söylemektedirler. Uygurlara ait en eski kayıtların M.Ö. 176 ve 43 yıllarında Issık-Köl (Kırgızistan'daki Issık Göl) civarlarındaki kalıntılarda bulunduğu söylenmektedir(3)840 tarihinde bazı Uygur komutanlarının Kırgız Türkleriyle iş birliği yaparak Ötüken Uygur Kağanlığının sonunu hazırlamışlardır. Uygurlar bu karmaşa sonrası Ötüken'i terk ederek dağılmışlardır(4) Uygurların Ötüken'deki hâkimiyetleri sona erince bir kısmı Kara-Hanlıların hâkimiyetinde olan Beş-Balık ve Turfan yöresine gelmişlerdir. 1218 yılında Çengiz'in Türkistan'ı ele geçirmesinden sonra Uygurlar da tamamen Türk-Moğol kağanlığının tabiiyeti altına girmişlerdir. 15 nci asrın sonları, 16 ncı asrın başlarında Timur'un etki sahasına giren Doğu Türkistan, 1606 yılında Çağatay Hanedanlığından Emir İsmail'in eline geçmiş ve böylece Hocalar Hanedanı başlamıştır.(5)Amursan'ın idaresindeki bir kısım Cunganların, 1755 tarihinde Çin ile ittifakı, Doğu Türkistan'ın Çinliler tarafından istilasını hızlandırmıştır. Çinliler Cunganların bağımsızlığını ortadan kaldırdıktan ve İli Bölgesi'ni kendi hâkimiyetleri altına aldıktan sonra 1755 yılından itibaren Doğu Türkistan'ı istila etme

çabalarını artırmışlardır.(6)Çin askerlerinin Doğu Türkistan'a girdiği 1755 tarihinden Yakup Bey'in iktidara geldiği 1865 yılına kadar süren 110 yıllık zaman "Birinci Çin İstila'sı" olarak geçmektedir. Bu dönemde çıkan isyanlar(7)nedeniyle Çinliler istilayı tam olarak gerçekleştirememiştir.(8)Yakup Bey (Muhammed Yakup Kuşbeyi) Türkistan'daki hocaların 500 yıllık soy ve nüfusuna son vermiştir. 1870 yılında Turfan ve Urumçi'yi ele geçirmiş ve Doğu Türkistan'ı birleştirmiştir. Rusların Batı Türkistan'ı istilasını sırasında ortaya çıkan Yakup Bey Devleti İngilizler tarafından da desteklenmiştir.(9)İngilizler bu devleti hem Rusya'ya, hem de Çin'e karşı bir tampon bölge olarak kullanmayı düşünmüşlerdir.(10)Yakup Bey güçlenebilmek amacıyla Osmanlı Devleti'nden de yardım istemiştir. Osmanlı bütün alet edevatıyla birlikte 6 adet Krupp topu, bin adedi kullanılmış, bin adedi ise yeni olmak üzere 2 bin tüfek ile kapsül ve barutimaline mahsus tezgâh ve sair aletler göndermiştir. Bu yardımların yanında Kaşgar ordusunu eğitmek ve bu teçhizatın kullanılmasını öğretmek maksadıyla Enderunlu Murad Efendi'nin başkanlığında dört muvazzaf, dörtte emekli subay Hindistan üzerinden Kaşgar'a varmışlardır.(11. Bu kişiler Yakup Bey'in ordusunu yetiştirmesinde çok büyük katkı yapmışlardır. Ancak devletin ömrü Yakup Bey'in ömründen öteye gidememiştir. Yakup Bey'in 1877'de ölmesiyle beraber Zo ZUNG Tang komutasındaki Çin ordusu tüm bölgeyi işgal etmiştir. 18 Kasım 1884 yılında Çin İmparatorunun emriyle bölgeye "yeni toprak" anlamına gelen "Şin Cang" ismi verilmiştir. Bundan böyle 1944 yılına kadar sürecek olan "İkinci Çin İstilasını" devri başlamıştır.(12)İkinci Çin istilasını da Çinliler için bölgede tam bir istikrar yaratamamış, 1933 ve 1944 yılında çıkan isyanlarla 10 yıl arayla iki milli devlet kurulmuştur. Türklere karşı, Çinli valilerin ve diğer yöneticilerin kötü davranmaları üzerine 1931 yılında Hoca Niyaz Hacı liderliğinde, Kumul'da (Hami) bir isyan patlak vermiştir. Bu konuda dönemin T.C. Dışişleri Bakanı Tefik Rüştü (Aras) tarafın-dan İçişleri Bakanlığına yazılan teskere ekinde gönderilen dönemin Sovyetler Birliği'nin Türkiye Büyükelçisi M. Suriç'in Doğu Türkistan konusundaki izahatında, Hoca Niyaz Hacı'nın Çin Devleti içerisinde bir muhtariyet istediği ve bu konuda Urumçi valisiyle iş birliği yaptığı belirtilmektedir.(13)Türkler arasında bir organizasyonun olmaması başka bölgelerden ayaklanmaya karşı yeterince yardım ulaşmasını engellese de 1933 yılında Turfan, Karaşahr, Aksu, Kuça ve Hoten'deki Türkler de ayaklanmaya katılmışlar ve Urumçi hariç bütün Doğu Türkistan kurtulmuştur. Kurtuluş sonrası "Milli İhtilal Komitesi" teşkil edilmiş ve "Şarki

Türkistan Türk-İslam Cumhuriyeti" adıyla bağımsızlık ilan edilmiştir.(14)Sovyetler Birliği'nin Türkiye Büyükelçisi M. Suriç; bu dönemde Hoca Niyaz Hacı dışında hareket eden ikinci grubun başında Eski Hotan Emiri Sa-bitüddin Molla'nın bulunduğunu, bu grupta Enver Paşa'nın bağlılarından Mustafa Ali Bey, Ahmet Şefik Bey ve Mahmut Nedim Beyin de yer aldığını ve İngilizlerle ilişki içinde olduklarını belirtmektedir. Söz konusu grubun Panislamist ve kısmen Panturanist şekilde yapılandırıldığı ve teokratik bir yönetim tesis etmeyi amaçladığını ifade etmektedir.(15).

Suriç bu şekilde izahatta bulunsa da Berlin'de çıkan "Milli Yol" Gazetesine beyanatta bulunan Mustafa Ali Bey kendisine sorulan Şehzade Cemal Efendinin Doğu Türkistan'a gidip, gitmeyeceği yönündeki soruya verdiği cevapta; bunun mümkün olmadığını, böyle bir girişimin grubu cumhuriyetçi ve saltanatçı diye ikiye ayırabileceğini ayrıca Doğu Türkistan'ın bütün ümidinin Gazi Türkiye'sinde olduğunu söylemiştir. Türkiye'yi kendilerinin örnek olarak alması konusunda ise Mustafa Ali Bey;"Cumhuriyetçilik şimdiki Türk Dünyası için bir idare sistemi meselesi değil, mefkure birliği, yol birliği meselesidir. Bugün Türkiye krallık usulünü kabul ve Gazi'yi hakan ilan ederse, zannederim ki Şarki Türkistan o gün Hoca Niyaz Hacı'yı padişah ilan eder... Bizim bu mesaimizin Türk Dünyası için zararı olduğunu dünyada bir tek adam, yani Gazi söylerse O'nu dinleriz. Türk Milleti ne kazandıysa bir kahramana itaat ederek kazanmıştır. Türkiye'yi kurtarmayı bilen Gazi, elbette bu işi bizden daha iyi bilir der ve yolumuzdan

çekiliriz."(16)demektedir.Söz konusu bu hareketlerin dönemin T.C. Dışişleri Bakanlığı tarafından aynı ırktan bir toplum tarafından bağımsızlık amaçlı yapılması itibarıyla memnuniyetle ve takdirle karşılandığı ancak bu hareketlerin gerek irticai, gerekse dış ülkelerin etkisinde kalması sebebiyle din ve devlet işlerini tamamen ayırmış olan Türkiye'nin ilkelerine uygun olmayacağı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda İçişlerine yazılan ve Başbakanı bilgi verilen yazıda Türk basının konuya yorumsuz yaklaşması ve yalnızca ajans haberlerini yayımlamasının sağlanması istenilmektedir.(17)Mustafa Ali Bey kendi gruplarına karşı Türk Hükümetinin şüphe ile bakmasının kendisinin Serbest Cumhuriyet Fırkası mensubu olmasına bağlamakta, bunun yanında Türkiye'nin Doğu Türkistan konusunda tek kuvvet olduğunu ve Türkiye'nin kendilerine güvenmesi gerektiğini belirtmektedir. (18)Doğu Türkistan'daki bağımsızlık hareketlerinin Batı Türkistan'a taşınmasından korkan Rusya, Çin'e yardım etmeye

başlamıştır. Bu dönemde Dunganlarla Uygurlar arasında'da kopmalar görülmekte ve Dunganların beş bin Uygur'u öldürdüğü bilinmektedir.(19) Dolayısıyla yeni kurulan devlet Ruslar, Çinliler ve Dunganlarla savaşmak zorunda kalmıştır. Bu savaşlar sırasında ikili oynayan Rusya ile Hoca Niyaz Hacı'nın Rusya'ya bağlanmak için gizlice anlaşması hükümette de ayrılıkların çıkmasına neden olmuştur.(20) Ruslar, Çinliler, Dunganlar ve Hoca Niyaz Hacı'yla savaşmak zorunda kalan Milli Kuvvetler 1934 yılında yenilmiştir. Hoca Niyaz Hacı Urumçi valisi yapılmıştır.*Sovyetler Birliği'nin Doğu Türkistan'daki etkisi II nci Dünya Savaşı sırasında daha da artmış, Çin topraklarında yer alan bölge resmi olmasa da bir Sovyet baskısı altına girmiştir. Çin tarafından atanan valiler merkezi hükümetin emirlerine ve uygulamalarına aldırılmamakta ve Sovyetler Birliği ile hareket etmektedir. Hatta Doğu Türkistan'a gitmek için Chungking'deki (Savaş dönemi Çin başkenti) Sovyet sefaretinden vize alma zorunluluğu getirilmiştir.(21) 1938 yılında Çin Komünist Partisi'nin altıncı kurultayında "Çin'deki azınlık milletler Çinlilerle eşit haklara sahip olacak" beyanatı Türkleri komünist güçlerin yanında yer almaya itmiş ve komünistlerle birlikte Çang-Kay Şek kuvvetlerini mağlup ettikten sonra 7 Kasım 1944 yılında "Şarki Türkistan Cumhuriyeti"ni ilan etmişlerdir. Bu ikinci bağımsız devletin kurulması sonrasında da Rusların Batı Türkistan ile ilgili kuşkularından dolayı yeniden devreye girdikleri ve kurulan yeni hükümetle milliyetçi Çinlilerin 1946 yılında barış imzalamalarını sağladıkları görülmektedir.(22) Bu dönemde Rusların Uygurlarla birlikte hem komünistleri, hem de milliyetçileri destekler bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Bu devletin ilk işinin eğitim-öğretim sistemini geliştirmek olduğu dikkat çekmektedir. Devletin hâkim olduğu bölgelere, köylere hatta konar-göçer hayat süren ve hayvancılıkla iştigal eden bütün yaylalara okulların açıldığı görülmektedir. Devlet içindeki azınlıklar dâhil her kesime kendi dilinde eğitim imkânı verilmiştir.(23) Bu dönemde halkın aydın kesimiyle devlet memurlarının siyasi kimlik konusunda ayrılık yaşadığı görülmektedir. Aydınlar komünist bir yaklaşım sergilerken, devlet memurlarının Türkiye'nin örnek alındığı bir sistemi istedikleri bilinmektedir. Bu iki grup arasındaki siyasi ve ideolojik çekişme 1947 ve 1948 yıllarında doruğa çıkmıştır. Bu dönemde milli bütünlük bozulmuş ve 1949 yılının sonlarına doğru ÇKP' nin Doğu Türkistan'ı işgal planı için çok müsait bir ortam kendiliğinden oluşmuştur.(24.)

1949 yılında Çin'deki iç savaşı kazanan komünistler Doğu

Türkistan'ı üçüncü kez işgal etmişlerdir. Bu işgal ÇHC' nin hâkimiyetinin bugüne kadar sürmesini sağlamıştır. ÇHC' nin kurulduğu günden itibaren Doğu Türkistan dahil azınlıklara karşı izlediği politika bazı açılımlar sağlansa da çok büyük değişimler göstermemiştir. Batı'nın ülkeye yaklaşımı ekonomik politikaların meyvesini verme'ye başladığı 1990'ların sonuna kadar da bu politikaların etkisinde yürütülmüştür.

ÇHC' nin Milliyetçilik Anlayışı ve Azınlıklar

Günümüzde etnik kimliğin nasıl şekillendiği konusunda çeşitli tartışmalar yapılmaktadır. Bu konuda ilkçi (primordialist) ve yapısalcı (Konstrüktivist) yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır. İlkçi yaklaşım milletleri antik geçmişine göre şekillendirmektedir. Clifford Geertz ilkçi bağımlılığı; birinci derecede akrabalık bağlantısına sahip olmak, belirli bir dinsel topluluk içerisinde doğmak, belirli bir dili konuşmak ve belirli bir sosyal dayanışmanın içinde olmak olarak tarif etmektedir. Geertz; etnisiteyi oluşturan öğeleri de; doğruluğu kabul edilmiş kan bağları, ırk, dil, bölge, din ve gelenek olarak belirtmektedir.(25) Bu bakış açısında, bir etnik grup bireylerin doğduğu ve üyesi olmaya başladığı grupla akrabalık bağlarını devam ettirmekte, bu sayede diğer grup üyeleri ile bağı sonucunda etnik grubun dil, ırk, din, gelenek, adetler, yemekler, giyim ve müzik gibi gerçek kültürel kazanımları ile belirli bir bölgesel alanları olmaktadır. Çinlilerin tarih boyunca bu yaklaşıma göre politika izlemedikleri, azınlıkları; dil, din, bölge ve gelenek olarak ayırmadıkları görülmektedir. Yapısalcılar ise; etnik kimliğin toplumsal olarak yaratıldığı ve insan davranışları ve tercihleri arasında yaratılan bir üretim süreci olduğu üzerinde durmaktadırlar. Yapısalcılar için; gerçek konu insanların kendisini kültürel ve fiziksel olarak diğerlerinden nasıl ayrı tanımladığıdır. Ortak bir soy paylaşımından daha ziyade, bir grup içindeki etnik faktörlerin siyasi olarak harekete geçirilmesi daha uygundur.(26) Bu yaklaşım Çinlilerin tarih boyunca izlediği azınlık politikalarıyla uyuşmakla birlikte Çinlilerin Marksist ve yapısalcı yaklaşımlardan bir karışım yaptığı da görülmektedir. Dünyanın % 7'sini kapsayan ama % 22 nüfusunu doyurmayı başaran ÇHC; ülkenin kendine ait tarihsel ve milli niteliğini zedelemeyecek, bu niteliklere uygun koşulları taşıyacak bir demokrasi ve insan hakları politikalarından yana olduğunu açıklamaktadır. Bu bağlamda "Üç Temsil Teorisi" ortaya atılmıştır. Bu teori; gelişmiş üretici güçlerin ilerlemesini, gelişmiş kültüre yönelimini teşvik etmeyi ve Çin halkının çoğunluğunun temel çıkarlarını gözetmeyi amaçlamaktadır.(27) Bu teori temelde

Marksizm'in günümüzde ÇHC' de uygulanışını ve ÇHC' de ulaştığı durumu göstermektedir. Teoride ortaya atılan çoğunluğun temel çıkarlarını gözetme prensibi Han etnik kökenli Çinlileri kapsamaktadır. Dolayısıyla iç istikrarı yani Han kökenlilerin yaşayışını etkileyecek her türlü girişim engellenecektir. Bu noktada ülkenin bütünlüğünü tehdit eden ve iç istikrarı etkileyecek her türlü faaliyet çoğunluğa karşı yapılmış sayılacak ve bu eylemler Çin usulü demokrasi anlayışına uymayacağından terörist eylemler olarak adlandırılacaktır. Çin Komünist Partisi'nin milliyetçilik anlayışı etnik unsurların istekleri gündeme geldiğinde belirginleşmiş, Soğuk Savaş sonrasında ise daha sesli ifade edilir hale gelmiştir. Bu ifade uluslararası sistemin ÇHC' deki demokratik gelişmeleri ve insan haklarını ön plana çıkaran tutumu nedeniyle daha da sertleşmiş ve milliyetçi anlayışta tırmanma görülmüştür. ÇHC' nin milliyetçilik anlayışı etnik grupları kendine benzetme üzerine kurulmuştur. Bu noktada ÇHC' nin milliyetçilik anlayışını ırk kavramına bağlamadığını ve kendine benzetmeyi çabuklaştırma adına ortak kültürü ön plana çıkarma gayreti içerisinde olduğunu görmekteyiz. Bu anlayış "Çinli kimliği"ni ortaya koyma gayreti göstermektedir. Bu tutum tarih boyunca kurulan Çin imparatorluklarının izlediği politikalarla benzeşmektedir. Azınlıklar konusundaki Çin devlet politikasının merkez doktrini olan benzetme politikası, Çin imparatorluk politikasının devamı niteliğindedir. Çin imparatorluk politikası, Çin devletinin bir ulus olarak değil bir uygarlık olarak kavramlaştırılmasına dayanmıştır.(28).

Avrupa ulusallaşma sürecini yurttaşlıkla bir tutarken Çin'de bu tarihsel-kültürel bir kavram anlamına gelmektedir. Bundan dolayı azınlık terimi Çin'de ayrılıkçı bir siyasi kimliği değil bir kültürel kimliği ifade etmektedir.(29)ÇHC' de Uygurların devlet kavramı, böylece, kendi kaderini tayin sorunundan söz edilmeden tüm milletlerin ulaşabileceğinin altını çizmektedir. Bu ÇHC' nin Uygurları neden Çin uygarlığının ve bundan dolayı Çin ulus başlığının ayrılmaz bir parçası olarak gördüğünü göstermektedir. Köklü Çin ulus ve ulusalcılık kavramı Çin'in azınlıklara karşı uyguladığı mevcut politikasıdır. Milliyetçilere göre ÇHC' nin mevcut resmi politikası üç bakış açısına sahiptir. Bunlar: etnik sınıflandırma projesi, özerkliği ve baskı politikalarını sınırlandırmadır. Bu üç bakış açısı Uygurlarda milliyetçilik anlayışı konusunda ters tepmiş ve 1949 sonrasındaki dönemde etnik kimliklerini güçlendirici bir etkide bulunmuştur.(30)Çağdaş Uygur

entelektüellerine göre ise, Uygur milliyetçiliği ya da Türk milliyetçiliği Mançuların Doğu Türkistan'ı 1759 yılında fethetmesinden sonra doğmuştur. Günümüzde Çin milliyetçiliği güçlü bir millet yaratma fikrine ve buna güçlü bir statü ekleme idealine dayanmaktadır. ÇHC "Küresel Güç" olma parçasını tarihten gelen "Büyük Çin" projesiyle birleştirmek istemektedir. Bu projede Doğu Türkistan Batı'ya açılımın kapısı durumundadır. Böylelikle Büyük Okyanus'tan Hazar'a kadar uzanacak bir ülke yaratılacaktır. Tarihsel olarak baktığımızda da bu fikirlerin çok eskilere dayandığını görmekteyiz. Han ve T'ang hanedanlarının en kuvvetli dönemlerinde ele geçirilen bölgelerin planlarının ortaya konduğu harita bunun en güzel örneklerinden birini oluşturmaktadır. Harita ÇHC' nin günümüzdeki hedeflerini göstermesi açısından önemlidir. Keza 1950'lerin sonunda Mao'nun bu haritayı ya da buna benzerlerini ileri sürerek Sovyetler Birliği'nden toprak istediği bilinmektedir. Harita. Han ve T'ang hanedanlarının en kuvvetli dönemlerinde ele geçirilen bölgeler

*Çinli Sosyolog Fei Xiaotong azınlık grupları tanımlamaya çalışmış,(31) hükümet bu detaylı çalışmayı devam ettirmiş ve 1953'te bu grupları ortaya çıkarmak için bir alan araştırması yapmıştır. Böylece, Han ulusundan (%91.96) geri kalan 56 etnik grubunda azınlık ulusunu oluşturduğu görülmüştür. Bu azınlıkların günümüzde nüfusa oranı ise % 8.4'dür. Çin'deki milliyetçiliği tanımlama da, ÇHC hükümeti Stalin'in bir ulus için gerekli olan dört temel tanımlamasını kullanmaktadır. Stalin'e göre bir ulus dört zorunlu elemente sahip olmak zorundadır: ortak dil, ortak coğrafi yaşam alanı, ortak ekonomik hayat ve ortak kültüre dayalı bir ortak ruh.(32) Bu kavrama yakın olarak Sun Yat Sen'in beş Çinli savı dikkat çekmektedir: Han, Mançu, Mongol, Tibetli ve Hui (Tüm Müslümanlar). Fikir, Çin'in tüm insanların bir ulusal devrim yapmak, son Çin hükümrânlığını yıkmak ve böylece modern bir ulus yaratmak amacını desteklemesine ihtiyacı olduğu şeklindedir. Yat Sen beş Çinli tipini tanımlarken onun nihai hedefi tüm ulusları benzetmek ve Çin'i "Çin ırkı" adı altında birleştirmektir. Bu benzetme politikası 1939 yılında Chiang Kai-Shek tarafından daha da geliştirilmiştir. Chiang Kai-Shek'in Çin'in Kaderi kitabı açıkça şuna dikkat çekmektedir. Çin'deki beş insan ırksal ya da kan farklılıklarına bağlı olarak değil dinsel ve coğrafi farklılıklarına göre dizayn edilmişlerdi. Kısacası, Çin'deki bu beş insan tipi arasındaki fark bölgesel ve dinsel farklılıklardır, ırksal ya da soyla ilgili değildir.

Milliyetçiler gibi Komünistler de Japonya ve Milliyetçi Partiye (Guomindang) savaşmak için benzer benzetme ilkeleri izlemişlerdir. Aslında azınlık nüfusunu göstermek için sadece ulus kelimesinin önüne, bir "küçük" öneki getirilerek bu teknik fark sağlanmıştır. Komünistler 1949 sonrası ulusların sayısını beşten elli altıya çıkarmıştır.(33)Sun Yat Sen ve onun varisi Chiang Kai-Shek'in Çinli yaklaşımında azınlık olarak Uygurların veya daha geniş ifadeyle Doğu Türkistan Türklerinin yer almadığı, bu unsurların etnik olarak Han olan Çinli Müslümanların içine yerleştirildiği görülmektedir. Günümüzde ÇKP' nin izlediği politikalarında bu düşünceden fazla bir değişim göstermediği de açıktır.ÇHC' nin 1954, 1975, 1978 ve 1982 tarihli Anayasaları bölgesel otonominin nasıl birleştirileceğinin prensiplerini göstermektedir. 1975 anayasası konuyu sadece bir maddede ele alırken, 1982 anayasası 11 maddede bölgesel otonomi alanlarını ele almaktadır. 1982 anayasasının önsözü "Bölgesel özerkliğin azınlık milletlerinin yoğun olarak yaşadığı alanlarda olabileceğini ve buradakilerin bu hakkı elde edebilecekleri şartını

koymaktadır.(34)Özerk bölgeler ÇHC 'nin ayrılmaz parçaları olarak görülmektedirler. Otonomi sistemi görünüşte daha derin etnik kimlik kaynakları olan, din ve geleneklerden ziyade dil ve folkloru dayandırılmaktadır. ÇHC aslında sınırlı bir özerklik ilkesi benimsemiş ve devasa askeri yapısı ile bölge üzerinde güçlü bir kontrol meydana getirmiştir.

Doğu Türkistan'ın Stratejik Önemi

Politik, ekonomik ve demografik olarak Uygurların yaşadığı, Pekin hükümeti için çok önemli olan bölge, resmi olarak Sincan Uygur Özerk Bölgesi olarak adlandırılmaktadır. Bölge Çin kıtasının altı özerk bölgesinden birisidir. Sekiz Orta Asya devleti ile sınırı vardır. Çin'in imparatorluk hanedanları ve sonrasında Komünist hükümet, ÇHC 'nin stratejik ve hassas bir bölgesi olan Sincan bölgesini kontrol etmenin çeşitli yollarını denemişlerdir. Ulus ve ulusçuluk söylemi ÇHC 'nin çevre topraklar ve halkları üzerindeki kontrolünü meşrulaştırmak için kullanılırken; Han nüfusunun transferi ve PLA (Halk Kurtuluş Ordusu)'nın konuşlandırılması gibi pratik adımlar bu kontrolün güçlenmesini sağlamıştır. Aslında, aslen Han olmayan (non-Han) Mançular (Qing Hanedanlığı) Çin'in dış bölgelerinde Rus yayılmacılığı engellemek amacıyla nüfus transferi stratejisini uygulamışlardır. Sincan, Manço bölgesine resmi olarak ancak 1884'te dahil

edilmiştir. Çin Komünist Partisi de aynı nüfus stratejisini izlemiş ve 1955'te merkezi ve oldukça kontrollü üniter bir devlet içinde Sincan'a "otonom bölge" statüsü vermiştir. 1960'dan sonra, ÇHC - Sovyet uyuşmazlığının büyüdüğü sırada, bölgeye büyük PLA garnizonları konuşlandırılmıştır.Bölgenin sahip olduğu büyük miktardaki doğal kaynaklar ülkenin ekonomik büyümesinde önemli yer tutmaktadırlar. Bölge, ülkenin petrol rezervlerinin 3/1, uranyum ve önemli miktarda kömür kaynağına sahiptir. Ayrıca bölge ülkenin pamuk ihtiyacının yarısına yakınına karşılamakta ve zengin altın ile bakır kaynaklarını barındırmaktadır.(35)Çin Haber Ajansı Xinhua; bölgede yeni dört petrol sahasının ve gaz alanının keşfedildiğini, bulunan bu kaynaklardan milyonlarca ton petrol ve 160 milyon m3doğal gaz elde edileceği yönünde haber yayımlamıştır.(36)Bu zengin doğal kaynakların yanında bölge ÇHC 'nin Orta Asya, Kafkasya ve Avrupa'ya açılımını sağlamaktadır. Bölge insanının etnik yapısı Orta AsyaDevletleriyle iletişimi kolaylaştırmaktadır. Ayrıca ÇHC 'nin gelişmiş bölgelerine batıdan gelebilecek saldırı içinde tampon görevi yapmaktadır. Dolayısıyla bölge hem doğal kaynak bakımından, hem de güvenlik nedeniyle stratejik öneme sahiptir

Nüfus ve Benzetme Politikası

2002 nüfus sayımı sonuçlarına göre 8.2 milyon Uygur nüfusunun yanı sıra bölgede küçük Kazak, Kırgız, Oyrat, Mongol, Sibe, Hui (Müslüman Çinliler) ve diğer gruplarda bulunmaktadır.(37)Ünlü İpek Yolu'nun üzerine yerleşmiş olan Uygurlar Doğu ve Batı arasındaki kültürel değişimde ve tek bir kültürün ve kendilerine ait bir uygarlığın gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır.1990'ların başında bölgenin kalkınma programına alınması bölgenin Han istilasına uğramasına neden olmuştur. 1953'te 300,000 olan rakam 1990 da 6 milyona yükselmiştir. Bu istila, bölge toprakları ve doğal kaynakları üzerinde rekabet yaşanmasına sebep olmuştur. 1949 yılında % 87 olan Türk nüfusu 2002 yılında % 53'e düşerken, 1949'da % 7 olan Han nüfusu Çinli Müslümanlar Hui'lerle birlikte 2002 yılında toplam nüfusun yaklaşık % 45'ini teşkil etmektedir. Bu durumun oluşmasında ağır baskı gören Uygurların bağımsızlıklarını kazanan Orta Asya'ya göçü de etkili olmuştur.(38)

Tablo 1. Sincan Uygur Özerk Bölgesinde Nüfus Değişimi
Kaynak: Sincan Uygur Özerk Bölgesi İstatistik Bürosu, Nisan 2001,

Kalkınma programı benzetme politikasının bir parçasını oluşturmaktadır. Bu programla ÇHC hükümeti bölgenin nüfus dengelerini değiştirmeyi başarmış ve bu

politika tüm dünyaya azınlık bölgesinin kalkındırılması olarak sunulmuştur. Bu politikayla birlikte Çin'in batısında etnik olmayan yeni bir Sincanlı kimliği yaratılmış ve medyada resmen ilan edilmiştir. Günümüzde birçok Han da kendini bu şekilde tanımlamaktadır. Sincan'da Han nüfusunun büyük oranda artması Sincan Uygur Özerk Bölgesindeki Uygurların yok edilip edilmeyeceği konusundaki tartışmaları da harekete

geçirecektir.(39)Doğu Türkistan için diğer bir önemli konu ise son yıllarda bölgedeki nüfus oranını değiştirmek amacıyla Han kökenlilerin bölgeye göç ettirilmesi ve bölgenin doğal kaynaklarının ÇHC tarafından adaletsiz şekilde kullanılarak bu insanlara dağıtılması

oluşturmaktadır. Uygur bölgesine Çinlilerin göç ettirilmesi ise Uygur Türklerinin iş imkânlarına ciddi olarak etki etmektedir. ABD Kongresinin insan hakları raporuna göre bölgedeki petrol işçilerinin % 99'unu; işverenlerin, yerel hükümetin ve önde gelen endüstrilerin % 95'ini Han Çinlileri oluşturmaktadır. Aynı raporda ÇHC hükümetinin bölgenin doğal zenginliklerini de bölge halkının kullanımına vermediği görülmektedir. Doğu Türkistan'dan her yıl çıkartılan 100 milyon ton petrol ürünü Çin'in diğer bölgelerine gönderilmekte, Çin maden şirketleri de bölgedeki maden kapasitesinin % 85'ini kontrol etmektedir.(40)Keza Bu durum özellikle Türk azınlıkların kültürü ve dilleri üzerinde güçlü bir baskı oluşturmaktadır. ÇHC özellikle eğitim politikalarında uyguladığı kısıtlamalarla bu baskıların daha da artmasını sağlamaktadır.Azınlıklarda Eğitim Sorunu

ÇHC nin Ulusal Temele Dayalı Bölgesel özerklik Kanununun 37. maddesi çeşitli azınlıkların bir arada olduğu okul ve diğer eğitim kurumlarında mümkün olan her zaman, kendi dillerindeki ders kitaplarını kullanabileceklerini, kitle iletişim araçlarında kendi dillerinde yayın yapabileceklerini belirtmektedir.(41)Bölgedeki okullarda, karışık etnik gruplardan öğrenciler aynı sınıflarda bulunmasına rağmen, anaokullarından üniversitelere kadar Çince ve Çince olmayan -Uygur dili sınıfları- şeklinde ayrılmışlardır. Böylece Uygurca bölgede azınlık dili statüsünde

sayılmaktadır.(42)Ancak Çin sınırları içinde herhangi bir dilin yaygınlaşması potansiyel olarak problemli bir konudur. Yalnızca Türkçe 'nin 1996 yılından itibaren konuşma dilinde kabul edilebilir olmasına rağmen Türk sıfatının hiçbir şekilde kullanılmasına izin verilmemektedir. Yine Türk kültürü, Türk insanı gibi kullanımlar da yasaktır.Pekin'deki otoriteler için Kazaklar, Kırgızlar, Uygurlar, Tatarlar ve Özbeklerin de kendilerini Türk olarak görmeleri şüphesiz korku duyulan bir şeydir. Birinin kendini Türk olarak tanımlaması, Çin liderlerinin bakış açısıyla, Boğazlardan Güney Sibiry'a'ya kadar olan bölgede korkulan Pantürkizm için ilk adım olarak değerlendirilmektedir.İngiltere'deki Durham Üniversitesi Çağdaş Çin Çalışmaları Merkezi

Direktörü ve Orta Asya-Kafkasya Enstitüsü araştırmacısı Dr. Michael Dillon tarafından kaleme alınan makalede; Çin makamlarının 2002 Mayıs ayında aldıkları Sincan Üniversitesindeki derslerin Uygurca okutulmaması kararından sonra, bu kez de Uygur dilinde yazılmış kitapları yakmaya başladıkları, okullar başta olmak üzere, ideolojik eğitimi hızlandırdıkları, Uygur diline ve kültürüne yönelik bu kampanyanın sadece terörizmi değil, tüm halkı hedef alması nede-niyle ileride daha derin ihtilaflara yol açabilecekleri vurgulanmaktadır.(43)HSK (Hanyu shuiping kaoshi—"Chinese competence test") testi ana dili Çin'ce olmayanları desteklemek ve değerlendirmek için 1998 - 2000 yılları arasında Sincan, İç Moğolistan, Qinghai, and Jilin'daki okullarda kullanılmıştır. Günümüzde bu test bazı tarihsel azınlık okullarında azınlıkların ilerlemesi için bir gerekliliktir. Alınacak minimum bir derece ile Çin genelindeki okullar-da akademik yükselme garanti edilebilir. Ayrıca test pragmatik ve aşırı milliyetçidir.(44)Sincan'daki dil politikaları için 1984 yılı bir dönüm kabul edilmektedir. Özerk Bölge Komünist Partisi, Çin dilinin eğitimdeki tüm müfredat programında yaygınlaşmasını kabul etmiştir. 1984'te Han olmayan çocuklar ortaokulun ilk yılından itibaren 1992 yılından sonra ise 3 ncü sınıftan itibaren resmi olarak Çince öğrenmeye başlamışlardır. Günümüzde Çince öğretim birinci sınıftan itibaren başlamaktadır. (45)1980'lere kadar her ebeveyn çocuklarını bir Çin okuluna ya da Uygur okuluna gönderme konusunda seçim yapmak zorunda bırakılmışlardır. Uygurların dışında kalanlar her zaman için bölgede ortak olarak kullanılan standart dil kullanımını tercih etmektedir ve çocuklarını Han sınıflarına kaydettirmektedirler. Uygur aileleri ise çok zor bir seçimle karşı karşıya kalmışlardır. Uygur okullarını seçtikleri taktirde okuma ve yazmada iyi bir Uygurca öğrenecek olan çocuklarının etnik kimliklerini devam ettireceklerini düşünmektedirler. Fakat Han sınıflarına kaydettirdikleri zaman da iş bulmada başarılı olma şanslarının artıp artmayacağı bir araştırma konusudur. Çin diliyle eğitim gören azınlık öğrencilerinin konuşma, giyim ve hareketler anlamında Çinli öğrenciler gibi olma eğiliminde oldukları görülmektedir. Uygur nüfusunun fazla olduğu şehirlerde çocukların Han okullarına gönderilmeleri yaygın değilken, bu oran Urumçi'de 1998 rakamlarına göre % 50'dir.(46)Bugün okul öncesi okullarda bile azınlık dili -Uygurca-sınıfları gün geçtikçe azalmaktadır. Mesela Sincan Üniversitesinde azınlık dili ile eğitim veren sınıflar önce üç ten bire düşmüş daha sonra ise hiç kalmamıştır. Yine Kazakistan'da 30.000 Uygurlu ana dili ile eğitim görmektedir. Yalnızca 30 Uygur dil okulu bulunmakta iken, 30 tane Rus - Uygur - Kazak okulu bulunmaktadır. Ayrıca hükümet Uygur dilinde faaliyet gösteren tiyatroları ve dans topluluklarını desteklemektedir. Kırgızistan'da da Uygurca

eğitim veren okul bulunmaktadır. 1994'ten itibaren Devlet üniversitesinin Uygur filolojisi fakültesi bulunmaktadır. Sincan'daki 8 milyonluk Uygur nüfusu komşularındakinden daha fazladır ve Çin hükümeti kontrolü altındaki Uygur dil okullarının, ayrılıkçı hareketleri besleyeceğine ait bir delil yoktur.(47)Şu anda Sincan'daki tüm üniversitelerde Kuzey Çin Lehçesinde yüksek dereceli bir yeterlilik almak zorunludur. Bu zorunluluk devlet kademelerinde çalışmak isteyenler için ise kaçınılmazdır.Bu kapsamda Han Çinlileri dilleri ve eğitimleri sayesinde Sincan'daki büyük endüstrilerde kontrolü sağlamışlardır. Ekonomik üretimleri de merkezin başlıca ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Örneğin petrol endüstrisi neredeyse tamamen hanlılar tarafından yönetilmektedir. Çin Ulusal Petrol Şirketi, Sincan'daki çalışanlarının çoğunu ülkenin diğer bölgelerinden getirmektedir.(48)Bu durum Sincan'da Han nüfusunun yerel Uygur nüfusunu bölge ekonomi-sinin dışına itmesine yol açmaktadır. Ayrıca bölgenin zengin kaynaklarının ülkenin orta ve doğusunun gelişimi için aktarıldığı bilinmektedir. Dolayısıyla Uygur Bölgesi çift taraflı bir saldırı ile karşılaşmaktadır.Sincan bölgesindeki eğitim - öğretim durumunu daha iyi anlayabilmek maksadıyla bölgedeki kurumların diğer bölgelerle karşılaştırılması yeterlidir..

Tablo 2. Sincan'daki Eğitim-Öğretim Durumunun diğer bölgelerle karşılaştırılması

Sincan Uygur Özerk Bölgesi eğitim konusunda ÇHC' nin en geri durumda olan orta bölgelerden bile kötü durumdadır. Özellikle dilin öğrenildiği ilköğretim seviyesinde yetersizlik dikkat çekicidir. Üniversiteye temel olacak lise eğitimi kurumları ise ilköğretim kurumlarının dörtte biri kadardır. Eğitim konusundaki bu yanlış yaklaşım din konusunda da karşımıza çıkmaktadır.

Din, 11 Eylül ve Değişen Dengeler

Tibet'in ÇHC kontrolünden kurtulmak için verdiği uzun mücadele, Batı basınında ayrıntılı yer alırken, ÇHC içindeki Müslüman nüfusun ve bu nüfusun biraz özgürlük ve saygınlık için verdiği mücadelenin çok az yer aldığı görülmektedir. ÇHC' deki İslam anlayışı yedinci yüzyıla kadar dayanmasına rağmen 20 nci Yüzyılın başlarına kadar yeterli ilgiyi görmemiştir. Budurumdan 1949 yılında ÇHC' nin kurulmasıyla başlayan dışarıya kapanma da etkili olmuştur.(49)Bunun yanında Batının bu tepkisizliği gerçek anlamda hiç de yabancı değildir. Uygurların Türk ve Müslüman olması Batı'nın ÇHC' ye tepkisiz kalma-sının en büyük nedenlerinden biridir. Keza Çeçenistan ve Bosna'da da benzer durum ortaya çıkmıştır. Müslüman ülkelere yapılan saldırılarda sessiz kalan Batı, tehlikenin içinde Hristiyan ve Yahudilerin olması durumunda hemen müdahale edebilmektedir.Din, 7.2 milyonluk Uygur Müslüman'ı için sadece bir inanç sistemi değil, aynı zamanda tarihsel geleneklerini ve kültürlerini korumak için bir vasıta. İslam mirası içinde Uygur dili ve topraklarına

olan güçlü bağılıkları, Uygur kimliğinin ve Uygur milliyetçiliğinin kuvvetlenmesine yardım etmektedir.Raphael Israeli ÇHC' deki Müslüman anlayışı şu şekilde tarif etmektedir: "Hiçbir Müslüman cemaati Çin'deki cemaat kadar az tanınmaz. Buradaki Müslümanların toplam sayılarına ilişkin güvenilir rakamlar bile ortada yoktur. Çinli Müslümanlar Komünist rejim altında Mekke ve Medine'ye çok zahmetli hac yolculukları yapacak kadar şevklidirler. Tarihi Çin sınırları içinde yaşayan ve şimdi Halk Cumhuriyeti sınırları içinde kalan Müslümanlar hakkında bildiğimiz tek şey; büyük bir etnik çeşitliliğe sahip olduklarıdır: Çinliler, Moğollar ve çeşitli kabilelere mensup, çeşitli kabilelere mensup, sayısız göçmen soylarla birlikte Türkler Müslümanları oluşturmaktadır. Bu coğrafi izolasyonun, sınırlı sayıdaki entelektüel kaynağın ve geçmişteki Çin siyaseti içinde birçok yabancı unsurları eritmiş kadim medeniyet atmosferinin bütün dezavantajlarına rağmen, Çin İslam'ı hayatta kalmış ve mevcut Komünist hükümetin Müslüman toplumuna verdiği zarara rağmen dirençli bir tarzda canlılığını muhafaza etmiştir."(50)Sincan Tibet gibi öz kimliğini ve kendi hakkını tayin etmeye çalışarak bir etnik azınlık hareketi göstermektedir. Fakat Tibet'ten farklı olarak Sincan ayrıca Orta ve Batı Asya'daki geniş İslam kimliğiyle bağlantılı olan daha karmaşık azınlık problemleri yaşamaktadır. Bu faktör ve etnik bilinç, birbirlerini Sincan'daki etnik dini çatışmaların üretimi için eritmektedirler. Bu problem 11 Eylül olaylarından sonra uluslararası terörizmin bölgedeki etkisinin artması ve ÇHC hükümetinin daha etkin bir politika ile ayrılıkçılık ve terörizm arasındaki farkın bulanıklaştırılmasına izin vermesi sonucu iyice şiddetlenmiştir.(51)ÇHC' de Uygur kimliğine en büyük saldırı İslam inancının üzerine oturtulmuştur. 11 Eylül saldırılarından sonra Uygur bölgesindeki yasaklama ve engellemelerini uluslararası terörizme karşı yaptıkları konusunda söylemde bulunan Çin yönetimi, 11 Eylül saldırılarını takip eden dönemde, din üstünden Uygurlara uygulanan baskılar daha da artmıştır. Bu dönemde Ramazan ayı boyunca camiler kapatılmıştır. İmamlara büyük baskı yapılmıştır.(52)Resmî olmayan kaynaklara göre 18 yaşın altında bulunan Müslümanların camilere gitmesine ve din eğitimi almasına izin verilmemektedir. ÇHC anayasasının 36 ncı maddesine göre din konusunda öğretmenleri ve üniversite öğrencilerini engelleyen birçok kısıtlama mevcuttur. Sincan Üniversitesi başkan yardımcısı Dr. Tashpolat Tiyp, Sincan Üniversitesinde dinsel hiçbir aktiviteye izin verilmediğini, herhangi bir dinsel aktivite içinde olduğu tespit edilen öğrencilerin üniversiteden uzaklaştırıldıklarını belirtmektedir.(53)Bu muhafaza ÇHC' nin Uygur hareketine bakış açısının; ayrılıkçı, kökten dinci ve terörist bir karakter



hiçbir ücret ödenmemektedir. Uygur çiftçilerin çalışmaları ile hazır hale gelen topraklar ve araziye Çinli çiftçi ve göçmenler yerleştirilmektedir.

ÇİN HÜKÜMETİ HOTEN VİLAYETİ HİNDİ GİZLİ ENGELLERİ YOK ETME OPERASYONU BAŞLATTI.

Çin yönetimi her zaman olduğu gibi muhalif düşüncedeki insanları yok etmek için Gizli Engelleri Yok Etme veya Çivi sökme adı ile geniş çaplı operasyon başlattı. Bu kapsamda hakkında istihbarat topladığı, tehdit unsuru olarak gördüğü herkesi çeşitli bahanelerle tutuklayıp işkence uygulamakta, böylece bir daha farklı düşüncede bulunmaya cesaret edemeyecek duruma gelmeleri amaçlanmaktadır.



AİDS İLE YOK ETMEYE ÇALIŞIYOR

Urumçi'de 1995 yılında bir uyuşturucu kullanıcısında fark edilen AIDS hastalığı kişiden kişiye bulaşarak endişe verici boyutlara ulaşmıştır. AIDS hastalığının sadece uyuşturucudan veya cinsel yollardan bulaşmadığı normal gündelik yaşamda da insanlar arasında görülmeye başlaması ve giderek yaygınlaşması, dahası insanların bundan haberdar olmaması konuyla ilgili kişileri endişeye sevk etmektedir. Resmi sağlık kuruluşlarının 2008 yılında hazırladığı rapora göre kayıtlara geçen hasta sayısı ortalama 1087 olup şuan toplam hasta sayısı 25.615'e ulaşmış durumdadır.



HOTEN VİLAYETİ GUMA NAHİYESİNDE SUÇSUZ İNSANLAR TUTUKLANIYOR.



Çin hükümeti güvenlik güçleri Hoten vilayeti Guma nahiyesinin bir köyünde Doğu Türkistan'la ilgili film seyrediyorlar ihbarı ile evlere yaptıkları baskınlar ile suçsuz insanları tutukladılar. Dünya Uygur Kurultayı sözcüsünün verdiği bilgiye göre birkaç kişi Uygurca bir filmi seyrederek Çin polisleri tarafından yapılan baskınla, 5 kişi tutuklanmış ve 37 kişi mahkeme kararı ile ağır para cezasına çarptırılmıştır.

DEVLET SIRRINI VERMEKLE SUÇLANDI.

Doğu Türkistan'ın Turfan şehrinde yaşayan Ekbercan Cemal 2007 yılında Hong Kong'dan yayın yapan bağımsız Sumrugh televizyonu ve ABD den yayın yapan Özgür Asya Radyosu'na haber sağladığı gerekçesiyle 10 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Ekbercan devleti bölme girişiminde bulunmak ve devlet sırrını yabancılara vermekle suçlanmaktadır, şuan Urumçi 4. Cezaevinde tutulmaktadır. Ekbercan'ın sızdırdığı haber Ekim 2007'de Turfan'da esnafların düzenlediği bir gösterinin ses kayıtlarını ilgili yayın kuruluşlarına göndermekten ibarettir.



Çin hükümetinin iş gücünü Çin'e taşıma politikası kapsamında **Kaşgar** vilayetinin **Kona şehir (Eskişehir)** nahiyesinde Uyghur gençleri zorla Çin'e götürüldü. Doğu Türkistan'ın çeşitli bölgelerinden Çin'e götürülen Uyghur gençleri gayri insani ve zor şartlarda çalışmaya zorlanmaktadır.



Urumçi halk meydanında düzenlenen büyük mitingden sonra sözde yasal olmayan ve devlete zararlı olduğu gerekçesi ile **668.000** adet dini kitap ve neşriyat Çin Komünist Partisi Urumçi bürosu tarafından yakıldı. Yakılan kitapların çoğu dini kitaplar ve Kuran Kerim mealleridir.



Çin'in 1964 ve 1996 yılları arasında Doğu Türkistan'ın **Lopnor** bölgesinde gerçekleştirdiği nükleer denemeler sonucu 1 milyon 400 bin kişi radyasyon etkisinde kalmıştır. Radyasyon sonucu teşhis konamayan çeşitli hastalıklar ve ölümler, doğuştan sakatlıklar, sık meydana gelen doğal afetler, tarım ürünlerindeki anormallikler şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu etkiler bölgede araştırma yapan İngiliz ve Japon bilim adamları tarafından dile getirilmektedir



Pakistan'ın (**Kabile**) bölgelerinde yakalanan 9 Uyghur genci Çin'e karşı eylem hazırlığında bulunma gerekçesi ile Çin'e iade edildi.

Doğu Türkistan'a sınır komşusu olan Pakistan yönetimi Çin hükümetine hoş görünmek için Çin'in isteklerine boyun eğmekle beraber, yaşadığı zulümlerden kaçarak kendilerine sığınan Müslüman Uyghur halkını ölüme göndermektedir. Bu 9 Doğu Türkistanlı Uyghur gencinin akıbetinden halen kimsenin haberi yoktur.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI
FARUK ÇELİK MAKAMINDA ZİYARET EDİLDİ.



Irak Türkmenleri Federasyonu, Bulgaristan Türkleri Federasyonu, Afganistan Türkleri Federasyonu, T.C. Başbakanlık Kıbrıs Özel Koordinatörlüğü, Dünya Uygur Kurultayı, gibi teşkilatların temsilcilerinin de bulunduğu heyet, Bakan beye kendi sorunlarını iletiler.

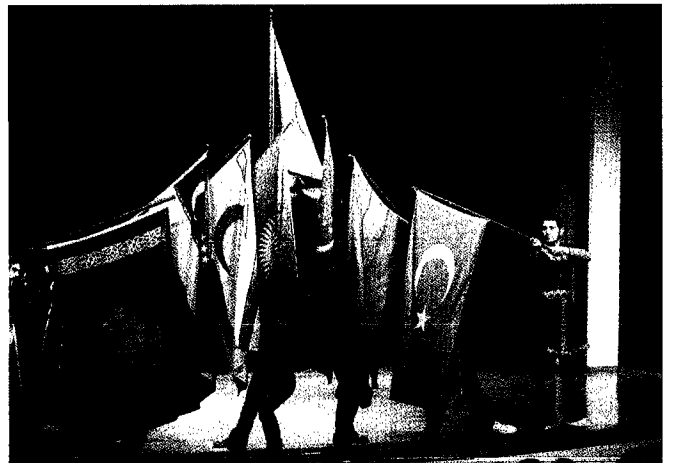
Doğu Türkistan'ı temsilen katılan Dünya Uygur Kurultayı Başkan Yardımcısı Seyit TÜMTÜRK, Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği Ankara Şube Başkanı Hayrullah EFENDİGİL, Doğu Türkistan Vakfı Müdürü Hamit GÖKTÜRK beylerde, gerek Doğu Türkistan, gerekse Türkiye'de yaşayan Uygurların yaşadıkları, problemler bakan beye iletili.

Bakan bey bu görüşmesinde kendisi adına gayet güzel ve verimli olduğunu, bundan sonrası içinde, her zaman kendileri ile görüşülmesi ve bilgi alışverişinde bulunmasını rica etti. Bizler de, Bakan beyin bu nezaketi karşısında memnuniyetimizi dile getirerek, D.Türkistan Problemlerini içeren bir rapor vererek Doğu Türkistanlı tüm soydaşlarımız adına teşekkürlerimizi ilettik.

BAHAR BAYRAMI NEVRUZ ÇOŞKU İLE KUTLANDI.



Türk Dünyasının yanı sıra, Afganistan, İran gibi ülkelerinde ortak kültürü olan 21 Mart Nevruz Bahar Bayramı Erciyes Üniversitesinde çosku ile kutlandı. Kutlamalar saat 11'de saygı duruşu ve istiklal marşının okunması ile başladı. Aynı zamanda, Türklerin Ergenekon'dan çıkış günü olan nevruzda, Kayseri protokolünün de katılımı ile Ergenekon'dan çıkışını temsilen Nevruz ateşi yakılarak,örste demir dövüldü. Daha sonra Erciyes üniversitesinde okumakta olan Türk Dünyası öğrencileri hazırladıkları yiyecekleri, misafirlere ikram ettiler. Doğu Türkistan'lılar olarak iştirak ettiğimiz nevruz bayramı kutlamalarında misafirlere, Doğu Türkistan Pilavı ve Mantı ikramında bulunuldu. Rektör bey ve beraberinde bulunan Kayseri Valisi, Garnizon



Komutanı, Kayseri İl Emniyet Müdürü, Sabancı kültür sitesi içerisinde açtığımız Doğu Türkistan ve Uygur Kültürü temalı standımızı, gerekse Uygur yemeklerinin ikram edildiği masaya ziyaret ederek. Türk Dünyasının bu güzel ve anlamlı gününde bizleri unutmadıklarını bir kez daha kamuoyuna yansıttılar. Yemek ikramının ardından. Yine öğrenciler tarafından hazırlanan ve sunumu yapılan Halk oyunları gösterileri izlemek üzere salona geçildi. Türk dünyasından ve Afganistan ile İran 'dan gelen öğrencilerinde hazırladıkları yöresel halk oyunları ile renklenen Nevruz bayramı kutlamasında, Doğu Türkistan Uygur Folklorundan da, örnekler sunuldu. Derneğimiz tarafından hazırlanan. Doğu Türkistan belgeselide, izletildi. Doğu Türkistan'lı kardeşlerimizden, aynı zamanda müzik öğretmenliği de yapmakta olan Abdullah KÖSE'de bir iki Uygur eseri ile dinliyecilere Uygur müziğinden örnekler sundu. Bu birbirinden, güzel oyunlar ve ezgilerle Nevruz bayramı en coşkulu şekilde kutlandı...

Nevruz ve Doğu Türkistan Türk Ocakları'nınla



24 Mart 2009 Günü saat 19.30 da Nevruz ve Doğu Türkistan Konulu Konferans Türk Ocakları Kayseri şubesi toplantı salonunda yapıldı.

Türk Dünyası ve Doğu Türkistan'da yüzyıllardır büyük bir coşku ile kutlanan ve Doğu Türkistan'da Dini ve milli bayramlar kadar önemli bir yere sahip olan Nevruz bayramı ve Nevruz bayramının önemi anlatıldı. Açılış konuşmasını Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili Edebiyatı bölüm başkanı sayın Prof.Dr.Nevzat Özkan yaptı. Sayın Özkan'ın açılış konuşmasında Nevruz ve Doğu Türkistan kısaca anlatıldıktan sonra konferansın başlamasından önce Doğu Türkistan'ı tanıtıcı belgesel gösterimi ile Doğu Türkistan tanıtılmış oldu. Konferansa konuşmacı olarak davet edilen Doğu Türkistan kültür ve dayanışma derneği genel başkanı ve Dünya Uygur kongresi başkan yardımcısı sayın Seyit Tümtürk Doğu Türkistan'ı tanıtırken tarih sürecinde kurulan Türk devletlerini ve bu devletlerden sonra kurulan Uygur devleti ve günümüzdeki

Doğu Türkistan ve Uygur halkına Çin tarafından uygulanan yok etme politikası kapsamlı bir şekil anlatıldı. 21. Asırda dünyanın gözleri önünde Çin'in uygulamakta olduğu insan Hakları ihlallerinden, bir milleti yok etme politikasına varana kadar uyguladığı insanlık dışı politikasını anlattı. Yaklaşık iki saat süren konferansın ardından konferansa katılanların sorularını cevaplandırdı. Doğu Türkistan ve Uygur meselesinin bir kez daha gündeme gelmesi katılan davetlileri de sevindirdi. Konferansın ardından Türk Ocakları Kayseri şubesinde hazırlanan plaket Prof.Dr.Nevzat Özkan tarafından sayın Seyit Tümtürk'e verildi.



KONFERANSA SONRASI BAŞKANI SAYIN BEKİR YILDIZ'IN KONFERANSA KATILANLARA PLAKET VERİŞİ



Kocasinan Belediye Başkanı Sayın Bekir YILDIZ beyefendi Doğu Türkistan'lı kardeşleri ile sohbet etmek, Doğu Türkistan'ın son durumu hakkında bilgi edinmek adına derneğimizi ziyaret etti.

Kalabalık bir heyet ile ziyaretimize gelen Bekir bey'e sohbetimiz öncesi Doğu Türkistan pilavı, ayran ve tatlı ikram edildi. Dernek Genel Başkanımız Seyit TÜMTÜRK bey yemek esnasında Bekir beyin bulunanlara pilavımızı

tanıtmasını istemesi üzere söz alan Genel Başkanımız Türkistan pilavımız hakkında gelen misafirlere bilgi verdi. Samimi ve sıcak bir ortamda yemeklerin yenilmesinden sonra toplantı salonuna geçildi.

Genel başkanımız sayın Seyit TÜMTÜRK Doğu Türkistan davasında geline son noktayı ve yaşanan sıkıntıları Bekir beye iletiler. Seyit bey ayrıca bu zamana kadar, Bekir beyin Doğu Türkistan davasına olan katkıları nedeni ile kendisine Doğu Türkistanlılar adına teşekkür etti.



Seyit beyin konuşmasının ardından söz alan. Kocasinan Belediye Başkanı Bekir YILDIZ Doğu Türkistan konusunda kendisinin taşıdığı hassasiyeti, gerek belediye başkanlığı döneminde, gerekse yönetici olmadan önceki dönemde de kendisine hem fikren, hem bedenen bir sorumluluk hissettirdiğini bizlerle paylaştı. Sözlerini Kayseri vilayetinde ikamet eden Doğu Türkistan'lıların her zaman bu birlik ve beraberlik içerisinde haklı oldukları bu davayı ileri götüreceğini vurgulayarak tamamladı.

Samimi ve sıcak bir ortamda geçen bu ziyaret sonrası, hatıra fotoğrafı çekilmesinin ardından Bekir bey ve beraberinde ki heyet derneğimizden ayrıldı.

YAZICIOĞLU AL VE GÖKBAYRAK İLE UĞURLANDI.

25 Mart 2009 günü seçim çalışmaları dolayısı ile geldiği Kahramanmaraş'tan Yozgat'a giderken elim bir helikopter kazasında hayatını kaybeden Doğu Türkistan ve Türk İslam Dünyasının yılmaz savunucusu merhum Muhsin Yazıcıoğlu son yolculuğuna uğurlandı. Ankara'da yapılan cenaze törenine Türkiye'nin bütün şehirlerinden akın akın Ankara'ya

koşan ve ona olan vefa borcunu yerine getirmeye çalışan Yüce Türk milleti merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nu son yolculuğuna uğurladı. Hayatını



vatanına bayrağına ve milletine adayan ve bu uğurda fikir ve düşüncelerinden asla taviz vermeyen merhum Muhsin Yazıcıoğlu vatan bayrak ve millet sevdalısı olduğu gibi Türk dünyasının da sevdalısı idi. Hiçbir zaman ırk ayırımı yapmadan mazlum milletlerin sesi olmuş mazlum insanları her platformda savunmuştur. Bu mazlum milletlerden biri olan Doğu Türkistan'ı ve mazlum halkını hiçbir zaman göz ardı etmemiş her zaman Doğu Türkistan halkının yanında olmuş Doğu Türkistan davasını ve mazlum insanların dertlerini kendi dert ve davaları olduğunun altını çizerek vurgulamıştır. Türkiye'nin çeşitli vilayetlerinden son vazife için koşan Yüce Türk milleti gibi yine Türkiye'nin çeşitli vilayetlerinden gelen Doğu Türkistanlılar'da Doğu Türkistan davasının savunucusu merhum Muhsin Yazıcıoğlu'na son vazifelerini yapabilmek için Ankara'ya koştu.

Hep hayalini kurduğu çalışmalarında her dem sözünü ettiği Türk Birliğini temsilen Türk

Dünyasından, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Özbekistan, Kuzey Kıbrıs Türk cumhuriyeti, Balkan Türkleri, Irak Türkmenleri ve daha burada isimlerini zikredemediğimiz nice Türk topluluğundan kardeşleri, hamileri, ağabeyleri, Koca Reis merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nu son yolculuğuna göz yaşları ile uğurladı. Her zaman birlik ve beraberlikten söz eden merhum Yazıcıoğlu hayatta iken tek emeli olan bu birlik ve beraberliğin simgesi

olması için kurmuş olduğu partinin ismini de Büyük Birlik Partisi olarak kurdu. Amacı düşüncesi fikri birlik ve beraberlik olan merhum Yazıcıoğlu bu emelini ancak vefatı ile gerçekleştirdi. Ankara'nın cadde ve sokaklarının dolup taşıdığı izdihamların yaşandığı cenaze töreni ilk olarak TBMM'de yapılan resmi devlet töreni ile başladı.Meclisteki resmi törenden sonra



Kocatepe camisine getirilen merhum Yazıcıoğlu'nun naşı Kocatepe camisinde Diyanet işleri başkanı sayın Prof.Dr.Ali Bardakoğlu'nun kıldırıldığı cenaze namazına başta Cumhurbaşkanı sayın Abdullah Gül,Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı sayın Köksal Toptan, Başbakan sayın Recep Tayyip Erdoğan, Genelkurmay başkanı sayın Org.İlker Başbuğ, bakanlar, Bürokratlar,siyasi Partilerin genel başkanları eski ve yeni milletvekillerinin yanısıra on binlerce vatandaşın katıldığı cenaze namazında Kocatepe camii avlusuna sığmayan vatandaşlar büyük izdiham yaşadı.Cenaze namazından sonra yapılan duaların ardından omuzlarda taşınan Muhsin Yazıcıoğlu'nun Al ve Gökbayrak'a sarılı ve çiçekler ile süslenen naşı cenaze arabasına konarak kurucusu ve yıllarca Genel Başkanlığını yaptığı, Büyük Birlik Partisi Genel Merkezine getirildi.Burada sevenleri tarafından tekbir ve göz yaşları ile karşılanan Merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nun naşı okunan Kuranı kerim ve dualardan sonra yapılan konuşmaların ardından son istirahatgahı olacak olan Taceddin Veli dergahına kortej eşliğinde yola çıktı.Taceddin Veli dergahında bekleyen mahşeri kalabalık yine tekbirler ve gözyaşları ile karşıladı Koca Reisin naşını,son durak gelinen yer Taceddin Veli dergahı,Yüzbinlere varan sevenlerinin omuzlarında ebedi istirahatgahına geldi.Yıllar önce davası uğruna düştüğü hapisanede

duygularını düşüncelerini şu mısralar ile dile getirmiş,Ben sonsuzluğu düşünüyorum, Ey sonsuzluğun sahibi sana ulaşmak istiyorum, derken o özlemini duyduğu sonsuzluğun sahibine ulaştı.Durun kapanmayın pencerelerim,Güneşimi kapatmayın,Beton çok soğuk Üşüyorum,,, İnancımız tamdır ki sen özlemini duyduğun o sonsuzluğun sahibi Rahmanı Rahim'e kavuştun.Hani üşüyordun ya artık üşümeyeceksin,üşümeyecek yersin. Seni ebedi istirahatgahına uğurladık,Sen sahibine ulaştın ama acımız ve üzüntümüz büyük çünkü Doğu Türkistan davası ve onun mazlum halkının boynunu bükük,sahipsiz bırakarak. Şuna inanıyoruz ki,seninle aynı yola baş koymuş aynı inanca sahip olan dava arkadaşların senin gösterdiğin yolda senin çizdiğin rotada mazlumların yanında olacaklardır. Sen aramızdan ayrılmış olsan da Yüce Türk milleti ve biz Doğu Türkistanlılar senin bu vatan Bayrak ve milletin için yaptıklarıyla anacak ve gönüllerimizde ebedi yaşayacaksın. Ruhun şad mekanın Cennet olsun nur içinde yat.

ALPASİ ANI TÜRKİŞ KABRİ BAŞINDA ANILDI...



MHP eski Genel Başkanı Alparslan Türkeş, ölümünün 12. yıldönümünde mezarı başında törenlerle anıldı. Beştepe'deki Türkeş Anıtmezarında düzenlenen törenlerde; geçtiğimiz hafta vefat eden Ülkü Ocakları eski Başkanı BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu da unutulmadı.Saat 10.30'da başlayan törende merhum Türkeş'in oğlu Tuğrul Türkeş ile birlikte

Anıtmezar'a gelen MHP Genel Başkanı Dr. Devlet Bahçeli okunan dualara eşlik etti. Türkeş için okunan dualarda Yazıcıoğlu'na da yer verilerek, "Bir süre önce arkadaşlarıyla birlikte çıktıkları yolda vefat eden eski Ülkü Ocakları Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu beyfendiye Allah'tan rahmet diliyor, mekanı Cennet olsun diyoruz." denildi. Duaların ardından Bahçeli, Türkeş'in doğum yeri olan Kayseri'nin Pınarbaşı Yukarı köşkler köyünden getirilen toprağı mezara serpti. Bahçeli partililerle birlikte Türkeş'in kabrine beyaz ve kırmızı karanfiller bırakarak su döktü. Daha sonra Türkiye'nin çeşitli yerlerinden anma töreni için gelen ülkücülere seslenen Bahçeli, Türkeş'in ölümünün 12. yıldönümünün MHP'nin 40. kuruluş yıldönümüne denk geldiğini söyleyerek, "Merhum Türkeş, tam kırk yıl önce bu partiyi kurarak Türk milliyetçilerinin ülkesine hizmetlerinde önemli bir katkıyı sağlamıştır. Türkeş'in sağduyulu ve dengeli yaklaşımı onu takip edenler için önemli bir gösterge olmuş ve ülkenin birliğinde dirliğinde pay sahibi olmuştur." dedi. Derneğimiz Ankara Şubesinde hazır bulunduğu anma törenlerinin sonunda Rahmetli Türkeş'in kabri başında Gökbayrakla Dualar edildi.



BARIN KATLIAMI 19. YILINDA YİNE HATIRLANDI.

Bugün 5 Nisan 2009 yani 5 Nisan 1990 aradan geçen 19 yıl, bundan tam 19 yıl önce 21.yüzyılda tarih sayfalarına ve insanlık için utanç olarak geçecek olan Barın olaylarının vuku bulduğu gündür. Ne haziir ki dünya milletleri özgürlüklerden barıştan söz ederken toprakları Çin tarafından işgal edilmiş top yekün yok edilmeye karşı karşıya olan mazlum 35 milyon Müslüman Türk halkının işgale uğradığı o



günden günümüze kadar Doğu Türkistan'da yapılan özgürlük ve bağımsızlık ayaklanmaları yapıla gelmiştir. Barın ayaklanması da işte bu bağımsızlık ve özgürlük için yapılan bir başkaldırıdır. Bundan tam 19 yıl önce Bağımsızlık ve özgürlük için Barın kasabasında ayaklanan halk başlarına gelecekleri göze alarak Özgürlük için bir ateş yaktı. Fakat bu yakılan Özgürlük ateşinin kıvılcımları ülke sathına yayılmadan Çin ordusu tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı. Bu ayaklanmayı kanlı bir şekilde bastırmakla kalmayan Çin ordusu yalnız Barın'ı değil etrafında bulunan 9 köyü yerle bir ederek haritadan silmiştir. Barın ve etrafındaki köylerde hayatlarını kaybeden masum ve mazlum şehitler her yıl 5 Nisan tarihinde hür dünyada bulunan Doğu Türkistanlılar tarafından çeşitli etkinlikler ile anılmaktadır. Bugün 5 Nisan 2009 Barın katliamının 19. yıl dönümü bugün Kayseri'de yaşamakta olan Doğu Türkistanlılar olarak Barın şehitlerini Kuran kerim okunarak dualarla andık. Bir diğer etkinlikte Doğu Türkistan kültür ve dayanışma derneği genel merkezi ve İstanbul'da bulunan Doğu Türkistan Gençlik ve kültür derneğinin birlikte yaptığı etkinlik Ankara şube başkanımız sayın Hayrullah Efendigil ve ekibi ile Çin Halk Cumhuriyeti İstanbul başkonsolosluğu önünde yapmış oldukları protesto eylemi ile Barın olayları ve Çin'in uyguladığı insanlık dışı politikası kınandı. Yine İstanbul'da faaliyet gösteren Doğu Türkistan Maarif ve dayanışma derneği Barın şehitlerini Kuran'ı Kerim hatmi ve dualar ile anmıştır. Vatanı milleti ve bayrağı için bağımsızlık ve özgürlüğü için Doğu Türkistan davası için hayatlarını kaybeden bütün şehitlerimizi minnet ve şükranla anıyor Cenabı Allah rahmet etsin ruhları şad mekanları cennet olsun diyoruz.

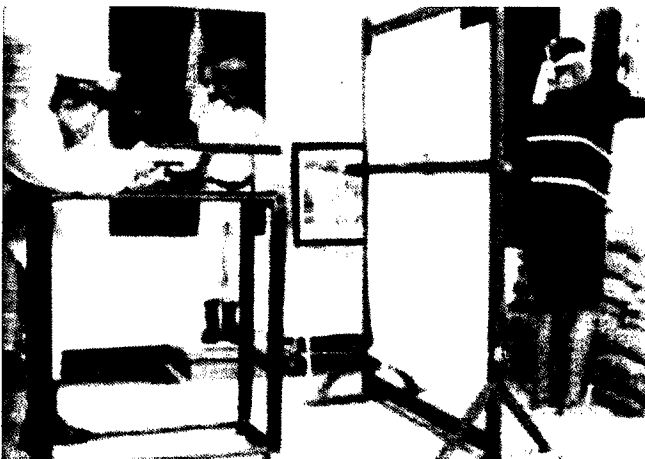
İNSANİ YARDIM VAKFI DERNEĞİMİZİ ZİYARET ETTİ.



5 Nisan 2009 Pazar günü İHH İnsani yardım vakfı yönetimi Kayseri şubesi ve İHH'nın yan kuruluşu olan BAB –I ALEM yöneticilerinden oluşan bir heyet derneğimizi ziyaret etti.

Ziyarette Doğu Türkistan'ın günümüzdeki meseleleri ve Doğu Türkistan halkının içinde bulunduğu son durum hakkında bilgi alış verişinde bulunuldu.

Samimi ve sıcak bir ortamda geçen istişare toplantısı esnasında misafirlere Doğu Türkistan yemekleri ikram edildi. Yemekli istişare toplantısında Doğu Türkistan'da yaşanan son durum ve eğitim öğretimde neler yapılabilir yeni yetişmekte olan ve orta dereceli ve yüksek öğrenim görecekt Doğu Türkistanlı öğrencilerimize ne gibi destek sağlayabiliriz konularındaki istişare toplantısı yaklaşık üç saat sürdü. Çok verimli geçen



bu toplantı sonunda tekrar bir araya gelerek öğrenci meselelerini değerlendirmek için somut adım atmanın gerekliliğinde fikirbirliğine varıldı.

ÇİN İKİ UYGUR TÜRK'ÜNÜ İDAM ETTİ.

Ağustos 2008 Pekin yaz olimpiyatları öncesi 4 Ağustos günü Doğu Türkistan'ın Kaşgar şehrinde sınır güvenlik güçlerine saldırı düzenleyerek yakalanan ve o tarihte çıkarıldığı Çin mahkemelerince idam cezasına çarptırılan Abdurahman AZAT ve Kurbancan HEMİT isimdeki Doğu Türkistanlı 2 Uygur Türk'ünün idamları 09.04.2009 Tarihinde yapıldı.

Çin hükümetinin Doğu Türkistan'ı işgal ettiği 1949 yılından buyana Uygur halkı üzerinde oluşturduğu yoğun baskı işken ve zulme dayanma gücü kalmayan Uygur halkı çaresizliğini şiddete başvurarak sesini duyuramadığı dünyaya bu yollardan sesini duyurma yolunu seçmektedir. Yıllardır Çin hükümeti Uygur halkına akıl almaz sindirme ve bastırma hareketleri ile Müslüman Uygur Türklerini yıldırma politikası ile canından bezdirme yollarına gitmektedir.Çinin uyguladığı işkencelere dayanamayan Uygurlar, ya illegal yollardan ülkeyi terk etmekte yada Çinin uyguladığı şiddete baskıya zulme boyun eğmekte,Çin şimdiye kadar uygulaya geldiği şiddet ve zulmün dozunu daha artırarak olimpiyat güvenliği adı altında Doğu Türkistan topraklarını adeta bir açık hava hapishanesine çevirmiştir.Bu haber dünya medyasına flaş haber olarak geçmiş olsa da her hangi demokratik ülkenin bu olay karşısında sesi çıkmamıştır.

Burada Hür dünya ülkelerini Demokrasi ve insan haklarından dem vuran sivil toplum örgütlerini kurum ve kuruluşları Çinin uyguladığı politikalarını durdur demeye kinamaya sessiz kalmamaya davet ediyoruz.

Çin işgalindeki Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı ve Özgürlüğü için canlarını feda eden bundan yıllar önceki vatan şehitlerine,ve bugün şehit olan Abdurahman Azat ve Kurbancan Hemit'e Allah'tan rahmet dilerken ailesinin ve bütün milletimizin başı sağ olsun.Ruhunuz şad mekanınız cennet olsun nur içinde yatin.



ŞARKI TÜRKİSTAN TARİHİ

Mehmet Emin BUĞRA
Çeviri: Gökbayrak

Hristiyan misyonerlerinin bunun gibi uydurmaları Mısır, Suriye, Türkiye, Tunus ve Fas gibi Orta Doğulu ve Kuzey Afrika tarihçilerinin eserlerinde çokça bulunur. Moğol devleti zamanında Rum papazları Moğolistan'a birkaç kez misyoner göndererek Cengiz Han'ın çocuklarını ve Türk kabilelerini Hristiyanlığa çekmek için gösterdiği çabalarının sonuçsuz kaldığı Avrupa tarihçilerinin söz birliği ile ortaya koyduğu bir konudur. Markopolo da Rum papazı tarafından Moğolistan'a gönderilen bir keşiş idi. Bu kişi Moğolistan ve Çin'e giderek bir dönem Kubilay Han'ın yanında mevki de elde etmiştir. 25 yıl Moğolistan ve Çin'de Hristiyanlığı yayma çabasında bulunmuşsa da hiçbir sonuç elde edemeyip seyahatnamesini yazarak geri dönmüştür. Avrupalının her söylediği sözü gerçek olarak kabul eden bazı günümüz Doğu tarihçileri yukarıda bahsedilenlere hiç araştırmadan kitaplarında yer vermişlerdir. Oysa daha önceki Hristiyan yazarların ve günümüzdeki misyonerlerin Türk ve İslam camiası hakkındaki uydurmalarını incelemeyen onaylamanın zamanı geçmiştir. Günümüzde her şey incelenir, araştırılır olmuştur.

Moğol hükümeti döneminde Hristiyan papalarının yaptıkları çalışmaları hakkında Türk Tarih Kurumu tarafından yayınlanan Genel Tarih'ten bir bölüm sunacağım:

Cengiz Han'ın yasalarına son derece bağlı olan çocukları yönetimi altındaki insanların düşünce özgürlüğüne hiç karışmamıştır. Etrafında Müslüman, Hristiyan, Budist, Şaman ve diğer mezheplere tabi olan kimseler bulunmuşlardır. Onlara her şeyde eşit davranırlardı. Bir dönem Rum papazları peş peşe misyoner göndererek Moğol devletini Hristiyan yapmak için girişimde bulunmuş ve haclı seferlerinde ulaşamamış Müslümanları mağlup ederek zulmetmekten ibaret olan emellerine bu şekilde ulaşmayı hayal etmişlerdir. Ancak Cengiz Han'ın torunlarından birkaç kişi ve eşlerini Hristiyanlığa çekmeyi başarmış olsa da çabaları sonuçsuz kalmıştır. Çünkü Cengiz Han imparatorları papazların elinde oyuncak olmayı aklına bile getirmemişlerdi. Moğol imparatorluğuna tabi bölgelerden Çin hariç hepsinde İslamiyet en etkin tesire sahipti. Altın Ordu hanları,

Çağatay hanedanı ve İli Hanlar Müslüman olunca diğer Türk kavimleri de İslamiyet'e girdiler. Kara Hıtayların Devlet Yapısı Kara Hıtaylar uzun dönem Çin'de yaşadıkları için resmi işlerinde Çince kullanmışlardır ve devlet yönetimindeki çoğu isim Çince idi. Ancak hükümdarların unvanı Türkçe Gürhan idi.

Askeri işler doğrudan Gürhan'a bağlıydı. Komutanların yönetimindeki asker sayısı 100'ü geçmezdi. Gürhan, korumasındaki yerel beyliklerin iç özgürlüğüne saygı göstererek geçmiş bölümlerde defalarca dile getirilen Türk devletleri geleneğine uymuştu. Maliye düzeni Çin'de uygulanmakta olan düzen ile aynı olup her ailenin her yıl devlete belli miktarda vergi verme zorunluluğu vardı. Bu düzen Orta Asya'da daha yakın zamana kadar devam etmiştir. Halk dini ve sosyal yaşamında özgür olup, devlet bunlara karışmazdı. Tüm dinler serbestti. Batı Türkistan ve Doğu Türkistan'da (Kuçu, Beşbalık, Kumul, Kingit'teki Budist Uygurlar ve Terim, Çerçen bölgelerindeki Budist Sarı Uygurlar hariç) Müslümanlar yaşardı. Ancak Aral Gölü civarındaki küçük bir kabile Hristiyan Nesturi mezhebindeydi. O bölgede de Müslümanlar çoğunluklardı. İslam ilimleri ve medeniyetindeki gelişme Kara Hıtay döneminde de Karahanlılar dönemindeki düzeyini koruyabiliyordu. Balasagun, Kaşgar, Hoten, Barsigan, Talas, İlibalık ve Batı Türkistan'da büyük alimler yetişmiştir ve meşhur kitaplar yazılmıştır. Arap edebiyatı konusundaki Miftahululum kitabının yazarı İmam Yakub Yusuf el Sekkaki Balasagun alimlerindendi. Hanefi mezhebinin en muteber kitaplarından olan Hidaye'nin yazarı da Ebul Hasan Burhanuddin Mergilanili alimlerinden olup en doğru fetva kitabını yazan İmam Kadıhan da Özkentli idi. Bu iki zat Kara Hıtaylar döneminde yetişmiş İslam alimlerindendir. Kara Hıtaylar döneminde Doğu Türkistan'da yaşayan Müslümanlar sayıda olduğu gibi medeniyet bakımında da diğerlerinden üstün durumdaydılar. İşte bundan dolayı Doğu Türkistan'da gerek Kara Hıtaylar döneminde, gerek Moğol döneminde İslam medeniyetinin diğer din ve medeniyetlere nazaran daha üstün durumda olduğunu tarih sayfalarında görmekteyiz.

Devamı gelecek sayıda olacaktır.

Gökbayrak

Bu zulüm

BİTECEK!

Gökbayrak

Gökbayrak

Gökbayrak

GÖKBAYRAK DERGİSİ
sizlerin katkı ve ilgisiyle
mazlumların yanında
olmaya devam edecektir..!

Türkiye'de ve Dünya'da
Doğu Türkistan'ın
sesi ve nefesi olan.

Derginiz GÖKBAYRAK'ın
yayın hayatını sürdürebilmesi;
sizlerin REKLAM ve yardımlarıyla
mümkün olacaktır.

Olimpiyatlar Acan Kanları
Durdurabilecek mi



ÖZKAR Grup

ÖZKAR İnşaat

Yıldırım Beyazıt Mah. Uzay Cad. No: 48 Kayseri/TÜRKİYE
Tel: +90 352 233 51 10 Fax : 0.352 233 36 30
E-mail : inaat@oz-kar.net

ÖZKAR Enerji

Org.San.Böl. 10. Cadde No: 47 38070 Kayseri/TÜRKİYE
Tel: +90 352 321 16 87 (pbx)
Fax: +90 352 321 16 64
E-mail : enerji@oz-kar.net

ÖZKAR Metal

Org.San.Böl. 10. Cadde No: 49 38070 Kayseri/TÜRKİYE
Tel: +90 352 321 39 39 (pbx)
Fax: +90 352 321 39 40
E-mail : metal@oz-kar.net

ÖZKAR Ahşap

Org.San.Böl. 10. Cadde No: 47 38070 Kayseri/TÜRKİYE
Tel: +90 352 321 10 85 (pbx)
Fax: +90 352 321 16 64
E-mail : ahsap@oz-kar.net

ÖZKAR Dıştic

Org.San.Böl. 10. Cadde No: 47 38070 Kayseri/TÜRKİYE
Tel: +90 352 321 15 70 (pbx)
Fax: +90 352 321 16 64
E-mail : dıstic@oz-kar.net

KAYSERİ - İNCESU ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ



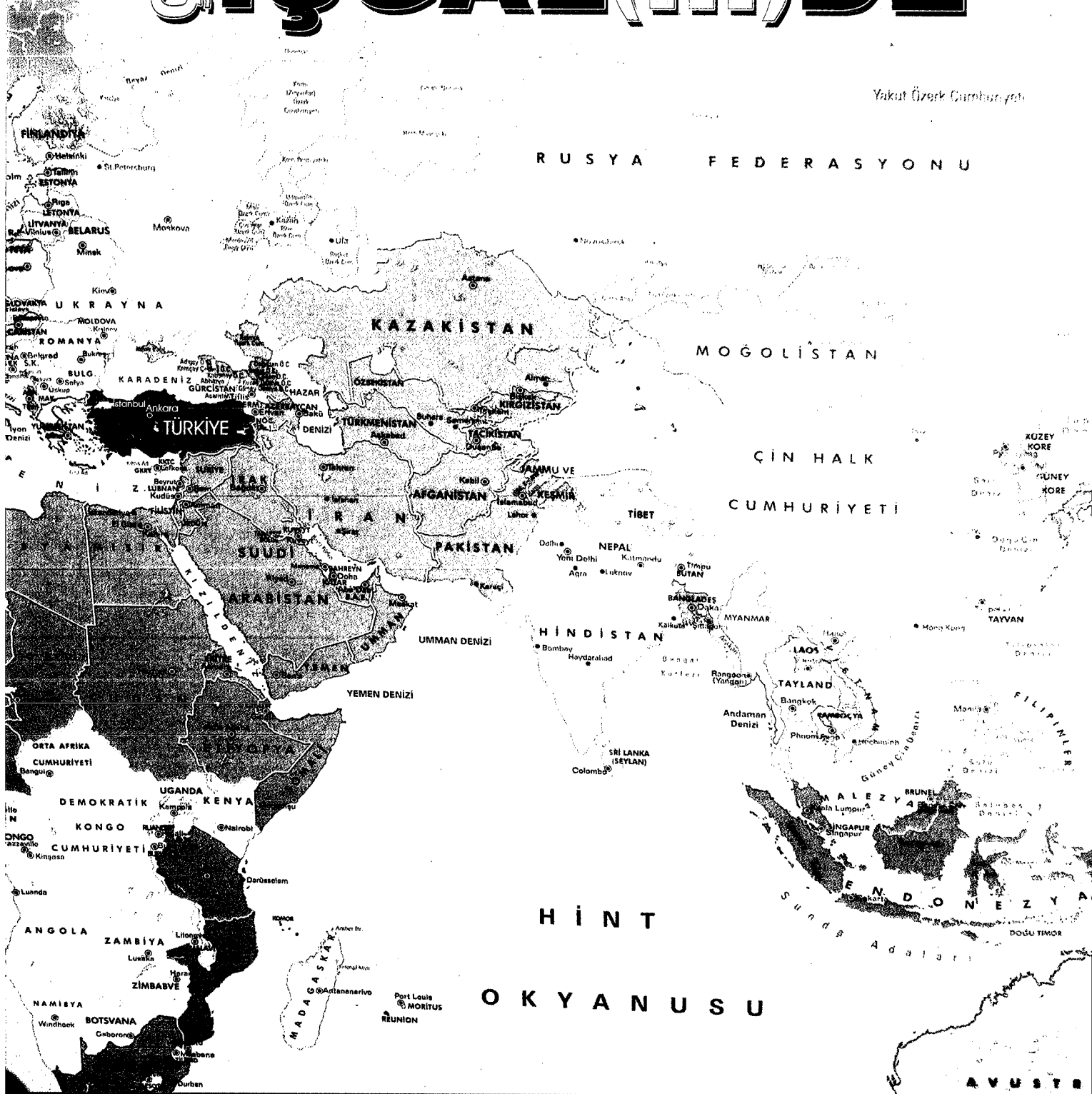
Genişliyoruz!

Gelişiyoruz!

Doğu Türkistan; 1.323.413 Km² yüzölçümü ile 35 milyon müslümanın yaşadığı bir Türk yurdudur.

Doğu Türkistan

ZİŞGAL(in)DE



GENEL MERKEZ

Hoca Ahmet Yesevi Mah. Türkistan Evleri
44. Sok. No: 28/A

Tel: (0352) 339 39 65 Fax: (0352) 337 35 04
38090 Kocasinan/KAYSERİ

www.gokbayrak.com / gokbayrak@gokbayrak.com

ŞUBE

Sakarya Mah. Talat Paşa Bulvarı
Kılıç Apt. No: 141/3
Dört Yol / Cebeci / ANKARA
Tel & Fax: (0312) 319 54 72